БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 119 (350)

17 ИЮНЬ ЖУМА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети Президиумида (1-нчи бет).

Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неруниннг Ўзбекистонда бўлиши (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **Р. Абдуллаев.** — Кадрлар малакасини ошириш тўғрисида партия ташкилотининг ғамхўрлиги (2-нчи бет).

Евг. Блок. — СССР блан Ҳиндистон ўртасида маданий алоқалар ривожланмоқда. (2-нчи бет).

П. Абламонов. — Заводда ишни ташкил қилишга ҳамон етарли аҳамият берилмаётир (2-нчи бет).

Ғўзаларни нормал ривожланиши учун чопиқ, культивация, озиқлантириш ва суғоришни намунали ўтказайлик! (3-нчи бет).

ҲИКОЯ. **Хўжа Аҳмад Аббос** — Оталар ва ўғиллар (3-нчи бет).

Ғ. Мажидов. — Чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашамиз (3-нчи бет).

Совет Ҳукуматининг 13 июньдаги нотаси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар (4-нчи бет).

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида қатнашадиган СССР делегацияси Нью-Йоркка келди (4-нчи бет).

Пахтакорлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборайлик

Бизнинг мамлакатимизда социалистик мусобақа чинакам умумхалқ ҳаракатига айланди, совет кишиларининг ҳаётига чуқур сингиб кетди, миллионларча меҳнаткашлар оммасини Коммунистик партия томонидан белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажаришга сафарбар этувчи қудратли куч бўлиб қолди.

Социалистик мусобақадан кўзда тутилган мақсад—яхшиларга тенглашиш, илғорларнинг тажрибалари ва улар эришган ютуқларни кенг оммалаштириб, умумий юксалишга эришишдан иборатдир. Бу принципга тўла амал қилмасдан туриб ишда жиддий муваффақиятларга эришиб бўлмайди. Шу сабабли ҳарбир соҳадаги хўжалик ишларимизнинг муваффақиятлари партия ташкилотларининг фаолиятига, уларнинг оммани уюштирабилишига — ижодий ташаббусларига бошчилик қилабилишларига ҳамда меҳнаткашларни Партия Ҳукуматимиз томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун сафарбар этабилишларига боғлиқ.

КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари, шунингдек Партия ва Ҳукуматимизнинг пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги тадбирлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ижодий ташаббуси ва ғайратини янада кучайтириб юборди.

Пленум қарорларидан илҳомланган областимиз пахтакорлари 1955 йилда мамлакатга ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ пахта етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашмоқдалар. Шу кунларнинг ҳарбир соат ва минути жуда ғаниматдир. Барча майдонлардаги ғўзалар юксак агротехника қоидаларига асосланиб, ўз вақтида комплекс парвариш қилингандагина юқори ҳосил етиштиришга эришиш мумкин. Бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишини та'минлаш учун колхозчилар, совхоз ишчилари ва МТС механизаторларининг ташаббусини янада жўш урдириб юбориш, социалистик мусобака ҳаракатини тобора кучайтириш ва ғўза парваришида илғорлар эришган ютуқларни, уларнинг тажрибаларини дадиллик блан кенг жорий қилиш зарур.

Социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган жойда катта муваффақиятларнинг қўлга киритилиши шубҳасиздир. Областимиздаги илғор колхозларнинг а'золари, совхоз ишчилари ва механизаторлар мўл ҳосил етиштириш учун бошланган социалистик мусобақада эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаб, ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажариш учун ғўза парваришининг ҳозирги ҳал қилувчи даврида астойдил меҳнат қилмоқдалар ва мусобақа байроғини янада баланд кўтармоқдалар.

Оржоникидзе районидаги кўпгина колхозларда ғўза парваришини тезлаштириш мақсадида барча мавжуд резервлардан унумли фойдаланилмоқда, колхозчилар ва механизаторларга қулай маданий-маиший шароит яратиб беришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Районда ғўза парвариши юзасидан белгиланган тадбирларнинг асосан ўз вақтида бажарилишига оммавий-сиёсий ишларни тўғри йўлга қўйиш, колхозчилар ва механизаторларнинг меҳнатга онгли муносабатда бўлганликлари туфайли эришилмоқда. Район партия комитети (секретари ўртоқ Тошпўлатова) колхозларда ўзаро социалистик мусобақани кучайтиришда бошланғич партия ташкилотларига амалий раҳбарлик қилмоқда, бу соҳада МТС зонаси бўйича инструкторлик группаларининг фаолиятини жонлантирмоқда. Колхозларда ҳар 10 кунда социалистик мусобақа натижалари якунлаб турилади. Бунда илғор колхозлар, бригада, звенолар ва механизаторлар аниқланиб, уларнинг иш тажрибалари кенг оммалаштирилиб борилади.

Лекин фактлар айрим район партия ташкилотларининг пахтакорлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юбориш учун чинакам бошчилик қилмаётганликларини кўрсатмоқда. Масалан, Ўртачирчиқ район партия комитети (секретари ўртоқ О. Бердиев) ва унинг МТС зонаси бўйича секретарьлари ҳамда кўпгина колхоз бошланғич партия ташкилотлари колхозларда, бригада ва звеноларда социалистик мажбуриятларнинг конкрет бўлишини та'минламаётирлар, пахтакорларнинг далада эришган муваффақиятларини қуруққина қайд қилиш блан кифояланиб қолмоқдалар.

Райондаги Маленков номли, Ворошилов номли, «Ленин йўли», Каганович номли, Карл Маркс номли, Хрушчев номли ва бошқа бир қатор колхозларда социалистик мусобақа яхши ташкил этилмаган. Бу ишда юзакичилик, расмиятчилик ва ҳайбаракаллачилик кайфиятларига ҳали ҳам йўл қўйилмоқда. Асосий камчилик шундан иборатки, ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги вақтда ғўза парваришида яхши натижаларга эришаётган илғорларнинг тажрибаси етарли даражада оммалаштирилмаётир. Натижада бу колхозларда ғўза парваришида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда, чопиқ культивация ва ғўза парвариши блан боғлиқ бўлган бошқа муҳим тадбирлар сифатсиз ўтказилмоқда.

Партия ташкилотлари ишда чинакам ташкилотчи бўлишлари, мавжуд кучларни уюштиришлари ва уларни ғўза парваришиға тўла сафарбар этишлари керак. Ҳарбир колхоз, совхоз ва МТСдаги барча моддий-техника воситаларидан унумли фойдаланиш, колхозчилар, совхоз ишчилари ва механизаторлар ўртасида меҳнатни тўғри уюштириш, ҳосилни ошириш учун кураш йўлидаги социалистик мусобақани барча пахтакорларнинг оммавий ҳаракатига айлантириш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Шунга эришмоқ керакки, мусобақада олинган мажбуриятлар албатта бажарилсин, июнь ойида ғўзанинг ривожланишидаги қолоқлик тугатилсин, чопиқ, культивация, суғориш ва ғўза парвариши блан боғлиқ бўлган бошқа тадбирлар ўз вақтида ўтказилсин ва бу ишларнинг ҳаммаси агротехника талабларига тўла риоя қилинган ҳолда олиб борилсин. Бунинг учун партия ташкилотлари мусобақага амалий раҳбарлик қилиб, мусобақада олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигини доимо текшириб боришлари ва уни якунлаб, илғорларнинг тажрибаларини оммалаштиришлари лозим. Бу ишда юзакичилик ва расмиятчиликка мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Ҳозир ҳамма куч ғўзани ёппасига гулга киритиш учун курашга, колхозлар, звенолар ва бригадалар ўртасида социалистик мусобақани ҳарқачондагидан ҳам қизитиб юборишга қаратилиши зарур. Бу ишларни олиб боришда колхоз, совхоз ва МТС партия ташкилотларига конкрет ёрдам кўрсатиш район партия комитетларининг, айниқса МТС зонаси бўйича райком секретарьлари бошлиқ инструкторлик группаларининг муҳим вазифасидир.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш, давлат олдидаги социалистик мажбуриятни тўла ва ошириб бажариш областимизнинг барча партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва бутун меҳнаткашларнинг шарафли бурчидир. Партия ташкилотлари барча пахтакорларга бунинг моҳиятини яхши тушунтиришлари, уларнинг ўз зиммаларига олган мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани ҳартарафлама кучайтиришлари керак.

Вазифа—пахтакорлар ўртасида меҳнатни тўғри уюштириш, социалистик мусобақа ва юзцентнерчилар ҳаракатини кенг кўламда кучайтириб юбориш, бу соҳада бошланган яхши ташаббусни охиригача етказиш ҳамда ишда фидокорлик кўрсатиб, социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини реал ҳақиқатга айлантиришдан иборат.

Ғўза парваришини яхшилаш учун пахтакорлар ўртасида социалистик мусобақани янада кучайтирайлик!

Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неруниннг Ўзбекистонда бўлиши

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неру 15 июньда Тошкентдан Самарқандга борди. У блан бирга унинг қизи Индира Ганди, Ҳиндистон Республикаси Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари Н. Р. Пиллаи, Ҳиндистон Республикаси Ташқи Ишлар Министрлиги Европа бўлимининг Мудири А. Хусайн ва Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Элчихонасининг Биринчи секретари П. Н. Кауль ҳам Самарқандга бордилар.

Бош Министр Жавоҳарлал Неруга СССР Ташқи Ишлар Министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг Ҳиндистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси М. А. Меньшиков, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н А Муҳиддинов ҳамроҳ бўлиб бордилар

Самарқанд аэропорти Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари блан безатилган эди. Марказий аркдаги қизил алвонга «Хуш келибсиз!», «Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Неруга салом!» деган сўзлар ёзилган эди.

Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳларини меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов, Самарқанд область партия комитетининг секретари Н. Ёқубов, Самарқанд шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Раҳматов, Самарқанд шаҳар ижроия комитетининг раиси Г. С. Ҳамдамов, жамоатчилик ва матбуот вакиллари кутиб олдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов Ҳиндистон Республикаси Бош Министрини Самарқанд область меҳнаткашлари номидан қизғин табриклади. Жавоҳарлал Неру ўзининг жавоб нутқида Шарқнинг қадимий шаҳарларидан бири бўлган Самарқанднинг катта тарихий аҳамияти борлигини айтди, шаҳар аҳолисига ўз ишларида янги муваффақиятлар тилаб, менинг Самарқандга келишим Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ёрдам беради. деб ишонч билдирди.

Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари аэродромдан чиқиб шаҳарнинг тарихий ёдгорликларини кўриш учун бордилар. Жавоҳарлал Неру Шоҳизинда мачитини, XV асрнинг буюк мутафаккири Улуғбекнинг ер тагидан қазиб топилган обсерваторияси қолдиқларини қизиқиб тамоша қилди. Меҳмонлар Регистон майдонига бордилар, Гўри-Амир дахмасини зиёрат қилдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги архитектура ишлари Бошқармасининг бошлиғи А. Б. Бобохонов меҳмонларга тарихий ёдгорликларни тушунтириб берди.

Жавоҳарлал Неру тушган машина ўтаётган жойларнинг ҳаммасида уни шаҳар аҳолиси гуллар ҳамда Ҳиндистон блан СССР халқлари дўстлиги шарафига айтилган табрик хитоблари блан кутиб олдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неру шарафига зиёфат берди.

Жавоҳарлал Неру Ҳиндистон моҳир усталари томонидан фил суягидан ясалган бирнеча антиқа буюмларни, шунингдек сандал дарахти ёғочидан ясалган таёқчани самарқандлиларга тортиқ қилиб берди. Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. З. Ортиқов шаҳар меҳнаткашлари номидан Жавоҳарлал Неруга бу совғалар учун самимий ташаккур билдирди.

Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари шу куниёқ Тошкентга қайтиб келдилар.

* * *

Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари Самарқанддан Тошкентга қайтиб келиб, Янгийўл районидаги Сталин номли колхозга бордилар. Улар колхоз экономикаси блан танишдилар, пахта далаларини бориб кўрдилар. колхозчиларнинг турмуши блан қизиқдилар.

Сўнгра Жавоҳарлал Неру, Индира Ганди ва уларнинг ҳамроҳлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига бордилар. Бу ерда уларни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти Т. З. Зоҳидов бошчилигидаги республиканинг отоқли олимлари. илмий-текшириш институтларининг ходимлари қизғин равишда кутиб олдилар. Юридик фанлари доктори, профессор Ҳадича Сулаймонова гулдурос қарсаклар остида Жавоҳарлал Неруга катта гулдаста тақдим қилди. Шарқшунослик институтининг директори, тарих фанлари кандидати Сабоҳат Азимжонова Индира Гандига гулдаста тақдим этди.

Меҳмонлар академиянинг конференцзалига кириб, буерда республика Фанлар академияси президенти Т. З. Зоҳидовнинг Ўзбекистон маданияти тарихи тўғрисидаги, ўзбек олимларининг илмий ишлари тўғрисидаги суҳбатини қизиқиб тингладилар. Т. З. Зоҳидов айтдики, қадим замонларда ҳам Ўрта Осиё халқлари орасидан ажойиб олимлар етишиб чиққан эди, улар жаҳон фани тараққиётига жуда катта ҳисса қўшганлар. Ҳозирги Ўзбекистон территориясида, Ал-Беруний. Ибни Сино, Улуғбек сингари отоқли мутафаккирлар яшаганлар ва улар самарали илмий иш олиб борганлар. Лекин Ўзбекистонда фан ва маданият фақат Октябрь социалистик революциясидан кейингина, я'ни Совет ҳокимияти ўзбек халқини мустамлака зулмидан озод қилиб, эркин ижодий меҳнатнинг кенг йўлига олиб чиққанидан кейингина чинакам яшнаб ва ривожланиб кетди.

Т. З. Зоҳидов Ўзбекистон республикасида фан ва маданиятнинг барқ уриб ўсиб бораётганлигини кўрсатувчи рақамларни айтиб берди. Революцияга қадар буерда ҳар юз кишидан фақат икки кишигина саводли эди. Ҳозир республикада 36 та олий ўқув юрти, 2 та университет, 100 га яқин илмий-текшириш муассасаси, фанлар академияси ишламоқда. Ўзбек олимлари республика халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришда актив ёрдамлашмоқдалар, пахтачилик соҳасида катта тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Фаннинг ёрдами туфайли Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди.

Т. З. Зоҳидов уқтириб айтдики, қардош республикаларнинг олимлари ва биринчи навбатда Россия Федерациясининг олимлари ўзбек олимларига бебаҳо ёрдам бериб келдилар ва бермоқдалар. Республика Фанлар академиясининг президенти бу тўғрида гапириб, Жавоҳарлал Неруга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси А. С. Уклонскийни ва республика Фанлар академиясининг корреспондент-а'зоси Н. Л. Корженевскийни таништирди ҳамда уларнинг бошқа кўпгина рус олимлари блан бирликда ўнлаб ёш ўзбек олимларини ўстириб етиштирганликларини айтиб берди.

Жавоҳарлал Неру Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти Т. З. Зоҳидовга ва суҳбатда ҳозир бўлган бошқа олимларга мурожаат қилиб, Ўзбекистонда фаннинг тараққий қилганлиги тўғрисидаги ахборотни жуда қизиқиб эшитганлигини ва эришилган бу муваффақиятлардан ғоят хурсанд бўлганлигини айтди. Сўнгра Ж. Неру Ҳиндистон блан Ўзбекистоннинг кўпгина умумий манфаатлари бор, деди. Мен, — деди у, — икки мамлакат ўртасидаги маданий алоқалар бизларга фақат фойда етказади. деб ўйлайман. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Муҳитдинов ҳузурида Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру шарафига қабул маросими

15 июньда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. А. Муҳитдинов Ҳиндистон Республикаси Бош Министрининг Ўзбекистонда бўлиши шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Ҳиндистон Республикаси Бош Министри. Ташқи Ишлар Министри Жавоҳарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди, Ҳиндистон Республикаси Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари Н. Р. Пиллаи, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги элчихонасининг 1-нчи секретари П. Н. Кауль ҳозир бўлдилар.

Шунингдек қабул маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Ниёзов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, СССР Ташқи Ишлар Министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР нинг Ҳиндистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси М. А. Меньшиков. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарьлари Р. Е. Мельников, С. К. Камолов, М. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Бабков, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг а'золари А. А. Лучинский ва Ҳ. Муҳиддинова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари А. Н. Рудин, Қ. Р. Раҳимов, Ҳ. А. Ма'рупов, Ё. С. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Қ. Муртазаев, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси Ж. К. Хўжаев, Ўзбекистон КП Тошкент обкомининг секретари О. А. Алимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари С. Н. Нуриддинов, министрлар: М. В. Муҳаммаджонов, В. А. Билбас. Ф. Р. Носиров. М. Ю. Йўлдошев, А. М. Қўчқоров. А. Хўжаев, С. З. Зиёмов, Р. С. Соатов, М. И. Исомиддинов, И. В. Стрельцов, Тошкент темир йўл Бошқармасининг бошлиғи А. М. Қодиров, Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Х. И. Юсупова, Четэллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамиятининг раиси Т. Ж. Жўраев, Ўзбекистон Совет ёзучилари союзи правлениесининг раиси А. Қаҳҳор, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диний назорати раисининг ўринбосари З. Бобохонов, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

Қабул вақтида Н. А. Муҳиддинов ва Жавоҳарлал Неру нутқ сўзладилар.

Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

* * *

Қабул маросими қатнашчилари учун Ўзбекистон сан'ат усталарининг иштироки блан катта концерт берилди. (ЎзТАГ).

Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неруниннг Тошкентдан жўнаб кетиши

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистонни саёҳат қилганларидан кейин 16 июнь эрталаб самолётда Тошкентдан Олмаотага жўнаб кетдилар.

Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари блан безатилган Тошкент аэродромида Жавоҳарлал Неруни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Ниёзов. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари С. Н. Нуриддинов, жамоатчилик ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

Жавоҳарлал Неру ва унинг қизи Индира Ганди аэродромга келишлари блан уларга катта-катта гулдасталар тақдим қилинди. Гулдурос овация бошланди, «Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неруга салом!», «Яшасин Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик!» деган хитоблар янграйди...

Оркестр Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат Гимнларини ижро этади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. А. Муҳитдинов меҳмонларга мурожаат қилиб нутқ сўзлайди:

Н. А. Муҳитдинов нутқи

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру жаноблари!

Индира Ганди хоним!

Ҳурматли меҳмонларимиз!

Сизларнинг Ўзбекистонга келишингиз совет кишиларининг қалбида чуқур, унутилмас таассурот қолдирди. Бош Министр жаноблари, совет кишиларининг ҳаёти блан шахсан танишганлигингиз, Совет мамлакати раҳбарлари блан шахсан учрашувларингиз Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашга, халқаро кескинликни юмшатишга ҳамда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг халқлари астойдил истаётган тинчлик ишини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб умид қиламиз.

Эркесвар улуғ ҳинд халқига шарафлар бўлсин!

Қаҳрамон улуғ совет халқига шарафлар бўлсин!

Яшасин ва мустаҳкамлансин Ҳиндистон Республикаси халқлари блан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик!

Сизларга чин кўнгилдан оқ йўл тилаймиз!

Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавоҳарлал Неру жавоб нутқи сўзлади.

Жавоҳарлал Неру нутқи

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раис жаноблари!

Қадрдон дўстлар!

Шаҳрингизда икки кун турганимиздан кейин бугун жўнаб кетмоқдамиз. Бу кунлар ёдимизда абадий қолади. Сизлар шу икки кун давомида бизга кўп муҳаббат кўрсатдиларингиз ва э'тибор бердингизки, биз буни асло унутишимиз мумкин эмас. Биз Сизнинг мамлакатингиз тўғрисида тарихдан кўп нарсалар ўқиганмиз ва Сиз блан биз қўшнимиз. Шунинг учун ҳам биз мамлакатингизни яхши биламиз. Аммо биз бу ерда бир-биримиз блан янги алоқалар боғладик. Бу алоқалар бизнинг ўртамизда янги муносабатлар вужудга келтирди, бу муносабатлар бизни бир-биримизга яқинлаштирди. Менингча, шу муносабат блан биз бир-биримизни табриклашимиз мумкин. Шунинг учун ҳам мен сизни ана шу янги яқин муносабатлар ўрнатилиши блан табриклайман. Бу яқин, дўстона муносабатлар сиз учун ҳам, биз учун ҳам фойдали бўлишига шубҳа қилмайман. Сиз айтганингиздек, тинчлик ҳамма учун зарур. Шу сабабдан биз тинчликни сақламоқ учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўришимиз лозим. Ана шундагина тинчлик фақат биз блан сизга фойдали бўлибгина қолмай, балки бошқалар учун ҳам фойдали бўлади деб ўйлайман. Бу нарса дўстлик ва халқаро ҳамкорлик иши учун фойдали бўлади деб ҳисоблайман.

Бизга кўрсатган ҳурмат иззатларингиз учун ташаккур билдираман.

Салом алайкўм!

* * *

Аэродромда ҳозир бўлганлар қарсак чалиб Жавоҳарлал Неруни узоқ табриклайдилар.

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру ва унинг қизи Индира Ганди ҳамда Ҳиндистон Республикаси ҳукумати бошлиғининг ҳамроҳлари самолётга чиқадилар. Орадан кўп ўтмай самолёт ҳавога кўтарилиб, Олмаотага қараб йўл олади.

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министрини кутиб олиш маросими сингари кузатиш маросими ҳам самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

ТАССнинг таклифи блан СССРда меҳмон бўлиб турган бир группа ҳинд журналистлари ҳам шу куни Тошкентдан Олмаотага самолётда жўнади .(ЎзТАГ).

СССР Олий Совети Президиумида

Туғилган кунининг олтмиш йиллиги муносабати блан ҳамда Коммунистик партия ва совет халқи олдидаги жуда катта хизматлари учун мукофотланган СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганинга кеча, 15 июньда Кремльда СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошилов Ленин орденини, «Ўроқ ва Болға» олтин медалини ҳамда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёрлиғини топширди.

К. Е. Ворошилов Н. А. Булганинни шундай юксак мукофотга сазовор бўлганлиги блан қизғин табриклади ва унга сиҳат-саломатлик, давлат ва партия ишида Совет социалистик давлатининг ҳамда совет халқининг бахт-саодати йўлида янада муваффақиятлар тилади

Н. А. Булганин Ленин орденини ҳамда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони медали ва ёрлиқни қабул қилиб олиб, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига бу юксак мукофот учун қизғин ташаккур билдирди ва Социалистик Ватанни янада мустаҳкамлаш учун ўзининг бутун кучини сарф қилишга ва'да берди.

Мукофотни топшириш вақтида СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. М. Пегов ҳозир бўлди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони
Ўртоқ И. А. Личевни Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотлаш тўғрисида

Ўртоқ И. А. Личевнинг ижтимоий-сиёсий фаолиятига эллик йил тўлганлиги муносабати блан ва унинг революцион харакатда актив қатнашганлигини тақдирлаб, ўртоқ Иван Акимович **Личев Меҳнат Қизил Байроқ** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1955 йил 13 июнь.

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру Олмаотада

ОЛМАОТА, 16 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру Тошкентдан Олтой ўлкасига боришда 16 июнь эрталаб Қозоғистон ССРнинг пойтахти Олмаотада бўлди.

Шаҳар меҳнаткашларидан юзларча кишилар Ҳиндистон Республикаси. Совет Иттифоқи ва Қозоғистон ССР Давлат байроқлари блан безатилган аэропортга тўпландилар. Жавоҳарлал Неруни ва унинг ҳамроҳларини Қозоғистон ССР Министрлар Советининг раиси Д. А. Кунаев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Л. И. Брежнев. министрлар, жамоатчилик ва матбуот вакиллари кутиб олдилар. Ҳиндистон республикаси, Совет Иттифоқи ва Қозоғистон ССР Давлат гимнлари ижро этилди. Ёш пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим қилдилар.

Д. А. Кунаев Совет Қозоғистонининг ҳукумати ва меҳнаткашлари номидан Жавоҳарлал Неруни табриклади. Ж. Неру жавоб нутқида кутиб олганларга мурожаат қилиб самимият блан кутиб олганликлари учун ташаккур билдирди. Аэродромдан шаҳарга бориладиган йўл бўйларида, шаҳар кўчаларида Олмаота аҳолисидан ўн мингларча кишилар меҳмонларни қизғин табрикладилар.

Жавоҳарлал Неру Олмаотага келганлиги муносабати блан Қозоғистон ССР ҳукумати зиёфат берди.

Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари Рубцовскга (Олтай) жўнаб кетдилар.

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган бир группа ҳинд журналистлари ҳам бугун Олмаотада бўлдилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Кадрлар малакасини ошириш тўғрисида партия ташкилотининг ғамхўрлиги

Сталин номли Тошкент Тўқимачилик комбинатининг коллективи бешинчи бешйиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақанинг олдинги сафида бормоқда. Комбинат биринчи квартал якунланганида тўқимачиларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида учинчи мукофотни олишга сазовор бўлди. Ишлабчиқариш сур'атини оширган тўқимачилар ички резервлардан кенг фойдаланиб, топшириқдан ортиқча 10 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Комбинат партия ташкилоти техника прогресси, ишлабчиқариш маданиятини ошириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш учун тинмай кураш олиб борди. Партия комитети ва фабрика партия бюролари тўқимачиларнинг билимини, ишчилар, инженер-техник ходимларининг ишлабчиқариш малакасини тўхтовсиз ошириб боришни ўзларининг асосий вазифаларидан бири деб биладилар.

Бу йил комбинат партия комитети ўз мажлисида тўқимачиларнинг техника-ишлабчиқариш та'лимини янада яхшилаш, илғор ишчилар тажрибасини пропаганда қилиш блан боғлиқ бўлган масалаларни икки марта муҳокама қилди. Бу масалани муҳокама қилишдан олдин партия комитетининг а'золари ма'мурият вакиллари блан биргаликда техника курслари ва мактаблари тормоқларини синчиклаб текшириб чиқдилар. Читга гул босиш фабрикасида илғор методларни пропаганда қилиш ижобий натижалар берганлиги аниқланди. Бу ерда коллектив а'золарининг техника маданияти даражасини оширишга катта э'тибор берилмоқда. Пардозлаш асбоб-ускуналари технологияси, газламаларнинг рэнгдорлиги, уларнинг нафислигини яхшиловчи янги бўёқ ва химикатларни ишлабчиқаришга жорий этиш йўллари алоҳида ўргатиб борилади. Биринчи ва иккинчи йигирув-тўқув фабрикасида тўқимачилик ишлабчиқариши соҳасидаги фан ва техника янгиликларини, автоматикани жорий этиш, технология процессларини механизациялаштиришга бағишланган цикли лекциялар ўқилмоқда. Комбинатда юқоридагича ютуқлар блан бирга камчиликлар ҳам борлиги аниқланди. Партия комитети кадрлар малакасини қандай қилиб янада ошириш мумкинлиги масаласини ма'мурият олдига қўйди.

Шу кунларда комбинатда ажойиб манзарани кўриш мумкин: тўқимачилар ишдан кейин овқатланиб, дам оладиларда яна комбинатга қайтиб келабошлайдилар. Улар техника кабинетлари, қизил бурчакларга йўл оладилар. Бу ерларда кечқурун соат 7 да техника-ишлабчиқариш та'лими тормоқларида машғулот бошланади. Комбинатда меҳнатнинг илғор методларини пропаганда қилучи турли курс ва мактаблар ишлаб туради. Бу ерда йил бошидан бери икки мингдан ортиқ тўқувчилар, ип йигирувчилар, мастерлар, ремонтчилар ва бошқа касбдаги кишилар ўз малакаларини оширдилар. Бир ярим мингдан ортиқроқ киши ўз малакасини ошириш устида қунт блан ўқимоқда. Ўқишни тугатгандан кейин юқори кўрсаткич блан ишлаётган илғорларни кўплаб учратиш мумкин. Масалан, ип йигирувчилардан Соломатина ва Шалимова ўртоқлар илғор методларни ўргатувчи мактабга кириб ўқиганига қадар кундалик иш нормасини зўрға бажарар эдилар. Улар ўқишни тамомлаб ишга киришгач, кундалик нормадан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарабошладилар. Маҳсулот сифати ҳам анча яхшиланди. Комбинатда ип йигирувчи Ёрмуҳамедова, мастер ёрдамчиларидан Абдушукуров, Эргашев, тўқувчи Иванова, Мақсумова ва бошқа новаторларнинг ички маршрутларни планлаштириш методи кенг ўргатилаётир.

Меҳнатнинг илғор методларини кенг ёйишда комбинатдаги етмишдан ортиқ партия группаларининг роли катта. Партия группорглари Морозько, Тиллахўжаева ўртоқлар курсларда ўқишнинг қандай бораётганлиги блан мунтазам қизиқиб турадилар, коммунистларнинг ўқишда, ишлабчиқаришда илғор бўлишлари ҳақида қайғирадилар. Техника ўқувининг аҳволи ҳардоим деворий газета, «Жанговар варақа» ва «Молния»ларда мунтазам ёритиб борилади.

Тўқимачилик комбинатида қисқа муддатли курс ва мактаблардан ташқари кўпгина ўқув юртлари ҳам бор. Малакали кадрлар етиштириш ўчоғи ҳисобланган ФЗУ мактаби 21 йил ичида 5000 дан ортиқ малакали тўқувчи, ип йигирувчи, ремонтчи ва бошқа касб эгалари етиштириб чиқарди. Бу мактаб етиштирган кадрларнинг кўпчилиги машҳур новаторлардир. Уларнинг номини комбинатдагина эмас, балки бошқа жойларда ҳам ҳурмат блан тилга оладилар. Нурия Мақсумова, Турсуной Ёрмуҳамедова ўртоқлар ана шулар жумласидандир. Комбинатдаги касаба техника мактаби тўқимачилик асбоб-ускуналарининг барча турлари бўйича мастер ёрдамчилари тайёрлайди.

Комбинат партия ташкилоти тўқимачилик техникумига алоҳида э'тибор бераётир. Техникумда 150 дан ортиқ киши ўқийди. Техникум комбинат цехлари учун раҳбар кадрлар тайёрлаб чиқаради. Ҳозир бу ерда Соли Содиқов, Собир Сабиев, Абдукарим Босинбоев каби ўртоқлар меҳнат сур'атини пасайтирмасдан диплом ёқлаш учун жиддий тайёрланмоқдалар. Бундан ташқари комбинатда иккита ишчи ёшлар ўрта мактаби ҳам бор. Мактабда етуклик аттестати олиш учун 500 дан ортиқроқ йигит ва қизлар имтиҳонларга ҳозирланмоқдалар.

Ўқишни битиргач, бу тўқимачилар мактабда олган билимларини ишлабчиқаришда фойдаланадилар ва технология процессларини такомиллаштириш учун ўзларининг қимматли таклифларини киритадилар. Ҳозир комбинатда 1200 дан ортиқ ихтиро'чилар ва рационализаторлар бор. Уларнинг таклифларининг ишлабчиқаришга жорий этилиши туфайли комбинатда ўтган йили беш миллион сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди. Шу йилнинг ўзида ишлабчиқаришга 200 дан кўп техника янгиликлари жорий этилди. Шу кунларда 2500 дан кўпроқ тўқимачилар ўзларининг бешйиллик нормаларини муваффақият блан бажариб бўлдилар.

Броқ шуни ҳам айтиш керакки, комбинатда ҳамма иш ва амалга оширилаётган тадбирлар кўнгилдагидек эмас. Масалан, комбинатда «Мастерлар куни» мунтазам ўтказилмайди, техникага доир кинофильмлар аҳ'ён-аҳ'ёндагина кўрсатилади. Тўқимачилар Маданият саройида ишлабчиқариш илғорлари тажрибасини алмаштириш кечалари тез-тез ўтказиб турилиши керак, аммо бу иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кадрларнинг техника ма'лумотини ошириш юзасидан муҳим ва конкрет тадбирларни амалга ошириб келган партия ташкилоти мана бу камчиликларни тугатиш чорасини ҳам кўриши керак.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

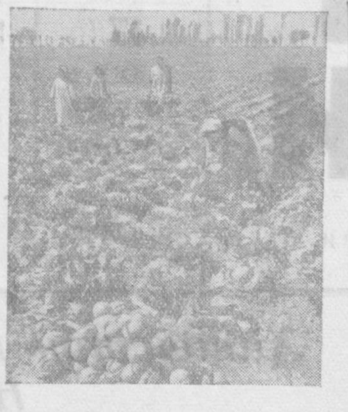

Калинин районидаги Каганович номли колхознинг сабзавотчилари шаҳар меҳнаткашлари учун кўплаб сабзавот маҳсулотлари етказиб бераётирлар. **Суратда:** (олдинда) звено бошлиғи ўртоқ **Шарофат Хўжаева** карам узаётир. Унинг звеноси гектаридан 16 тонна карам олиш учун курашмоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Мирзачўл районида

КЎЧМА ЯСЛИ

Деҳқонобод қишлоқ советидаги Жданов номли колхозда марказий болалар яслиси ташкил этилди. Ясли кровать, стол-стул, ўйинчоқ ва бошқа зарур инвентарьлар блан та'минланди. Шунингдек, узоқ бригадаларда ҳам иккита ясли очилди. Ҳозир бу яслиларда юзга яқин колхозчиларнинг болалари тарбияланмоқда.

ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАЛАР РЕДКОЛЛЕГИЯЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Яқинда район партия комитети агитация-пропаганда бўлимининг ташаббуси блан колхоз, мактаб, завод, артель ва бошқа ташкилотларда чиқадиган деворий газеталар редколлегия а'золарининг семинари бўлиб ўтди. Бунга 120 дан ортиқ киши қатнашди.

Семинарда район газетасининг редактори Б. Умаров, 1-нчи МТС зонаси бўйича райком секретари Дониёров, 1-нчи ўрта мактабда чиқадиган деворий газета редактори Жўраева ўртоқлар доклад қилдилар. Семинар охирида деворий газеталар кўриги ўтказилди.

МАДАНИЙ ХИЗМАТ

Район маданият бўлими пахтакор, чорвадор ва механизаторларга маданий хизмат кўрсатишни бирмунча яхшилади. Шу кунларда район аҳолисига кино хизматини яхшилаш учун ажратилган 4 та кўчма установка МТС ва колхозларга бориб турли кинофильмлар кўсатмоқда. Яқинда кўчма кино установкаси Ворошилов номли, Жданов номли, «Ленинизм» ва бошқа колхозларга бориб, пахтакорларга «Болтиқ депутати», «Разведкачининг жасорати», «Тоғ оролиғидаги застава», «Бой ила хизматчи» каби кинофильмларни кўрсатди.

Ж. ҲОЛҚОСИМОВ, Ғ. ҚЎЗИЕВ.

Ўқитувчиларнинг малака ошириш курси

Область халқ маорифи бўлими Қорасув районидаги 13 ва 14-нчи мактабларда ўқитувчиларнинг малакасини ошириш бир ойлик курсини ташкил қилди. Курсга бошланғич ва 5 — 7 синф ўқитувчиларидан 150 киши қатнашмоқда.

Малака ошириш курсига Қорасув район халқ маорифи бўлими метод кабинетининг мудири ўртоқ А. Юнь раҳбарлик қилмоқда. Машғулотларни район халқ маорифининг методисти З. Нуриддинов ва инспектор Е. Абдусаматов ўртоқлар олиб бормоқдалар. Машғулотлар мунтазам равишда давом этмоқда.

Қ. ҲИКМАТОВ.

Заводда ишни ташкил қилишга ҳамон етарли аҳамият берилмаётир

«Чирчиксельмаш» заводида ички резервлардан яхши фойдаланмаслик, ишни ташкил қилишга етарли аҳамият берилмаслиги, технология ва конструкторлик бюролари фаолиятининг ғоят сустлиги ҳақида шаҳар, область ва ҳатто республика газеталарида бирнеча марта танқидий материаллар босилди. Корхонада йўл қўйилаётган жиддий камчиликлар қаттиқ танқид қилинди ва бу камчиликларни тугатиш учун конкрет йўллар белгилаб берилди. Броқ, завод ма'мурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу сигналларга шу пайтга қадар унча аҳамият бермай келмоқдалар. Улар ҳамон эскича ишлаб келмоқдалар.

Корхонада ўтган йили 4 хил янги қишлоқ хўжалик машинаси тайёрлаш ўзлаштирилди. Булардан бири кўрак териш машинасидир. 1954 йил охирида СКН—4 маркали бу янги кўрак териш машинасидан тажриба учун 100 дона ишлаб чиқарилди. Тажриба бу машинанинг ҳартомонлама афзал эканлигини кўрсатди. Бу йил завод коллективига торқаторлаб экилган ғўзаларнинг кўрагини териш учун мослаштирилган янги конструкциядаги кўрак териш машинасидан 4 минг донасини тайёрлаб бериш вазифаси юклатилган. Машинанинг конструкцияси дастлабки нусхасига нисбатан деярли 80 процент ўзгартирилган. Демак, бу янги конструкциядаги машинани тайёрлашни ҳамма чоралар блан тезлаштириш талаб этилади. Бунда, биринчи ва ҳал қилучи рольни завод конструкторлик ва технология бюролари ўйнайди. Лекин бу бўлимлар ва уларнинг раҳбарлари Тарасов ва Шевченко ўртоқлар ўз зиммаларига юклатилган бу муҳим, давлат аҳамиятига эга бўлган ишни қониқарсиз бажармоқдалар. Улар зарур бўлган техник ҳужжатларни ўз вақтида тайёрлаб бермайдилар, тайёрланган чертёж ва расчётлар эса, шошма-шошарлик ва э'тиборсизлик блан тузилганлиги натижасида мастерлар ёки ишчилар томонидан бракка чиқарилади. Айрим ҳолларда эса ана шундай нотўғри техник ҳужжат бўйича деталь тайёрланиб қўйилади ва сўнг техника назорат бўлими томонидан қайта ишлашга юборилади. Шунинг учун ҳам маҳсулотнинг шу тури бўйича берилган топшириқ йил бошидан бери бажарилмай келаётир. Белгиланган график бирор ой ёки бирор декадада ҳам бажарилгани йўқ.

Темирчилик-пресс цехи 200 номга яқин детальлар тайёрлаб беради ва йиғув цехини муҳим деталь ва узеллар блан та'минлайди. Бу цехга техник документация хаддан ташқари кечикиб етказиб берилганлиги натижасида апрель ва май ойи топшириқлари мутлақо қониқарсиз бажарилди. Май ойида йиғув цехига 300 машина учун детальлар етказиб берилиши керак бўлгани ҳолда бу топшириқнинг 1 проценти ҳам бажарилмади.

Кўпчилик цех бошлиқлари, технологлар ва айрим инженер-техник ва мастерлар ишга бепарволик блан қарамоқдалар. Бирнеча цехда давлат планларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича бажармаслик, кўплаб металлни нобуд қилиш ва бракка йўл қўйиш каби ярамас ҳоллар одат тусига кириб қолмоқда. Мисол учун, асбобсозлик, қуюв, механика ва модель цехларини кўрсатиш мумкин. Модель цехи (бошлиғи ўртоқ Крещеновский) май ойида 11 дона мослама ўрнига 6 та мослама берди, ремонт-механика цехи (бошлиғи ўртоқ Чекуров) 20 та мослама ўрнига 7 та мосламани монтаж қилди. Асбобсозлик цехи ўтган ойнинг 20 кунида 54 дона штамп, 29 дона мослама ўрнига 22 штамп, 6 та мослама берди. Асбобсозлик ва қуюв цехлари айниқса ёмон ишламоқда. Ўртоқ Кривов бошқараётган асбобсозлик цехи бирор ўнкунликда ҳам белгиланганича штамп, мослама ва ўлчов асбобларини етказиб бераётгани йўқ. Қуюв цехи (цех бошлиғининг ўринбосари Гурьевич) ҳамон кўплаб брак қуймалар бермоқда. «45.102», «45.116», «45.123» ва бошқа штампларга тайёрланган қуймалар механика цехлари талабини мутлақо қондирмаётир.

Бундай кўнгилсиз аҳволнинг кўпдан бери давом этиб келаётганлигига ким айбдор бўлиши мумкин? Агар мазкур цехларнинг бошлиқлари ўз мас'улиятларини сезган ҳолда ишга астойдил киришганларида, меҳнатни яхши ташкил қилганларида шундай ҳол юз берардими? Агар завод ма'мурияти (директор ўртоқ Петрикин, бош инженер ўртоқ Белов), завод партия ташкилоти (секретари ўртоқ Кэсенков) «умумий раҳбарлик» ўрнига, корхона ҳаёти блан чуқурроқ танишсалар, цех ва участкалардаги, техник бўлимлардаги аҳволни синчиклаб ўрганиб борсалар; белгиланган графикни бузучи, меҳнат интизомига риоя қилмовчи, мавжуд механизмлар кучидан унумли фойдаланишга интилмовчи ва технология процессларини бузучиларга қарши кескин кураш олиб борсалар ва ниҳоят мас'улиятни сезмаётган айрим цех бошлиқлари ва инженер-техникларни танқид ва ўз-ўзини танқид асосида ишга сафарбар қилиб турсалар юқоридаги сингари чидаб бўлмайдиган аҳвол юз берар эдими? Йўқ албатта.

Корхона ма'муриятининг, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг пассивлигига, давлат планларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича тўла бажариш учун ишни намунали ташкил қилиш масаласига бепарволик блан қарашларига бундан буён қат'ий чек қўйиш керак. Колхозлардан, совхоз ва МТС лардан ҳар ойда кўплаб машина қарз бўлиб қолаётган ишчилар бу бепарво раҳбарлардан шуни талаб қиладилар.

П. АБЛАМОНОВ,
«Чирчиксельмаш» заводи 6-нчи цех партия ташкилотининг секретари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Узбексельмаш" заводида ички имкониятлардан ёмон фойдаланилмоқда"

Газетамизнинг шу йил 24 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган «Узбексельмаш» заводининг кейинги икки йил ичида мамлакатга 13 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари кам бергани, завод раҳбарлари мавжуд ички имкониятлардан фойдаланмаётганликлари ва бошқа кўпгина камчиликлар танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Киров район комитетининг секретари ўртоқ Мусэхонованинг редакциямизга хабар беришича, мақола «Узбексельмаш» заводининг кенгайтирилган партия бюросида муҳокама қилинган ва танқид тўғри деб топилган. Партия бюроси газетада кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш, ишлабчиқарилаётган маҳсулотнинг миқдорини кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ички имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланиш, шунингдек ишчилар, инженер-техник ходимлар ўртасида рационализаторлик ҳамда ихтиро'чилик ҳаракатини кенг ёйиш, коллектив ўртасида социалистик мусобақани тобора кенгайтириш тадбирларини белгилаган.

Фаолиятсиз ташкилот, беғам секретарь

КПСС Марказий Комитети бошланғич партия ташкилотлари олдига хўжалик-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларнинг олиб борилишига бевосита амалий раҳбарлик қилиш, кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш вазифасини қўйган. Броқ бу масалага Ўртачирчиқ районидаги «Горняк» боғдорчилик совхозининг бошланғич партия ташкилоти етарли э'тибор бермаётир.

Совхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ М. Е. Сукниннинг фаолиятсизлиги натижасида ташкилот ҳалигача иш планига эга эмас. Ўртоқ Сукнин коммунистлар блан ишлаш, совхоз ишлабчиқариши блан боғлиқ бўлган масалаларни партия йиғилишларида муҳокама қилиш ишини унутиб юборганидан йил бошидан бери атиги икки марта партия йиғилиши ўтказилди. Лекин бу йиғилишлар ҳам паст савияда бўлиб, амалий тадбирлар белгилаш ўрнига, хўжа кўрсин учун қарор қабул қилиш блан чекланди. Аммо қарор ҳамон секретарьнинг папкасида кучга кирмай, чанг босиб ётипти.

Коммунистларга топшириқ бериш, унинг бажарилишини текшириб туриш коммунистларнинг иш фаолиятини оширади ҳамда мавжуд камчиликларни тугатишда катта ёрдам беради. Бу ўринда партия бюроси ва унинг секретари ўртоқ Сукнин расмият юзасидангина, коммунистлар ўртасида вазифаларни тақсимлаб қўйиш блан хотиржамланди.

Партия ташкилотининг папкасида 33 агитаторнинг фамилияси ёзилган рўйхат бор. Лекин бу агитаторларнинг бирортаси далачилик бригадасига бириктириб қўйилмаган. Шунинг учун ҳам агитаторлар ишчилар ўртасида газета-журнал ўқиб бермайдилар, улар блан турли темаларда суҳбатлар ўтказмайдилар, далачилик бригадаларида эса, «Жанговар варақа»лар чиқарилмай келмоқда.

Партия ташкилоти кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ишига аралашмай келади. Партия ташкилотининг кадрлар масаласига бефарқ қараётганидан фойдаланган совхоз директори ўртоқ Ёқубов ишчиларни сабабсиз ишдан бўшатаётир. У шу йилнинг беш ойи ичида 48 ишчини сабабсиз ишдан бўшатди. Булар ичида иккинчи бўлим бошлиғи, партия а'золигига кандидат, боғдорчилик бўйича олий ма'лумотта эга бўлган ўртоқ Карпухин ҳам бор.

Совхоз директори Карпухиннинг ўрнига боғдорчиликдан мутлақо хабари бўлмаган киши Хечай Син Бонни ишга тайинлади. Ваҳоланки, у бу ишга мутлақо қизиқмайди. Бунинг устига Хечай Син Бон ўзининг яқин кишиларига шоли экиш учун бўлимнинг еридан 15 сотикдан қонунга хилоф равишда томорқа ажратиб берган. Партия ташкилоти эса бундай ўзбошимчалик блан қилинаётган ишларга нисбатан томошабин бўлиб қолмоқда.

Совхозда хотин-қизлар ўртасида ишлаш ҳам ёмон аҳволда. Хотин-қизларни ишлабчиқаришга актив жалб этиш, улар ўртасидаги социалистик мусобақани кучайтириш, оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни яхши йўлга қўйиш блан ҳечким шуғулланмайди.

Совхозда партия ички хўжалик ишлари ҳам издан чиқиб кетган. Кўпчилик коммунистлардан а'золик взнослари ўз вақтида олинмайди, олинган взнослар эса давлат кассасига топширилмайди. Март, апрель, май ойлари учун йиғилган 612 сўм 56 тийин взноснинг шу маҳалгача кассага топширилмагани бунинг ёрқин далилидир.

Совхоз партия ташкилоти ва унинг секретари ўртоқ Сукнин ўз фаолиятида йўл қўйиб келаётган жиддий камчиликларни тезда бартараф қилиши, ишчилар ўртасида оммавий- сиёсий ишларни ҳартарафлама кучайтириб юбориш тадбирларини белгилаши зарур.

Т. ЙЎЛДОШЕВ, М. АБУБАКИРОВ.

СССР блан Ҳиндистон ўртасида маданий алоқалар ривожланмоқда

СССР блан Ҳиндистон ўртасида йилдан-йилга кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётган маданий алоқалар бу икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда. Фан ва маданият арбоблари делегацияларини юбориб туриш, кино-театр сан'ати, тасвирий сан'ат ва адабиёт соҳасида эришилган ютуқлар блан ўзаро танишиб туриш, икки мамлакат ўртасидаги илмий ва маданий ташкилотлар ўртасида доимий алоқаларни йўлга қўйиш халқларимизни тинчлик учун кураш йўлида яна ҳам яқинлаштиради. Сўнгги йиллар ичида Совет Иттифоқининг Ҳиндистон Республикаси блан бўлган дўстона алоқалари анча мустаҳкамланди.

Ҳиндистонда ва СССРда давлат тузуми ва социал-иқтисодий системаларнинг турлича бўлганлиги бу икки буюк мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларнинг ривожланиб боришига тўсиқ бўлаолмайди.

Ҳиндистоннинг илғор кишилари Совет Иттифоқининг зўр муваффақиятлар блан ривожланиб бораётганлигини катта э'тибор блан кузатиб турдилар. Совет Иттифоқи ҳинд халқининг ўз миллий мустақиллиги учун, мустамлака режимини тугатиш учун олиб борган курашига ҳамавақт хайрихоҳ бўлиб келди. Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси улуғ Ленин ҳинд халқининг ижодий кучларига ва унинг ўз мустақиллиги ва озодлиги учун курашида ғалаба қозонишига чуқур ишонган эди. Совет кишилари Ҳиндистоннинг узоқ йиллар давом этган қаттиқ курашлардан сўнг, ниҳоят, мустамлака режимидан қутилганлиги ҳамда миллий тараққиёт йўлига ўтиб олганлиги тўғрисидаги хабарни зўр мамнуният блан кутиб олдилар. Буларнинг ҳаммаси совет ва ҳинд халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларининг янада мустаҳкамланишига имконият беради.

В. М. Молотов СССР Олий Советининг сессиясида қилган докладида, эндиликда мустамлака Ҳиндистон эмас, балки Ҳиндистон Республикаси мавжуд эканлигини ва бу факт ғоят катта тарихий аҳамиятга эга эканлигини кўрсатиб ўтган эди.

«Бизнинг кўз олдимизда, — деб ёзади Неру ўзининг «Ҳиндистоннинг кашф этилиши» деган китобида, — Совет Иттифоқи ибрат бўлди. Совет Иттифоқи урушлар ва граждан урушлари блан ўтган йигирма йилча давр ичида ва дастлабки қарашда, асло енгилмайдиган бўлиб кўринган қийинчиликларга қарамай, жуда катта муваффақиятларга эришди».

Асрлар давомида империалистлар зулми остида қолиб келган ва бундан 8 йил муқаддамгина озодликка эришган Ҳиндистон халқи эндиликда ўз қолоқлигини тугатиш йўлида бутун куч-қудратини сарфлаб фидокорона меҳнат қилмоқда. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистоннинг чексиз кенг қучоғида фабрика ва заводлар қад кўтармоқда, янги ерларга сув чиқарилмоқда, электростанциялар қурилмоқда.

Ҳиндистон блан СССР ўртасидаги иқтисодий алоқалар ҳам ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Ҳиндистон ҳукумати 1951 йилда Совет ҳукуматига Ҳиндистонда очликдан азоб чекаётган аҳолига тезда буғдой етказиб бериш тўғрисида мурожаат қилганида, Совет Иттифоқи музокараларнинг тугалланиши ва контракт тузилишини кутиб турмай ҳамда ҳечқандай шарт қўймай, Ҳиндистонга буғдой ортилган пароходларни юборди.

Америка Қўшма Штатлари эса, шу вақтда Ҳиндистонга дон етказиб бериш ниқоби остида оғир шартларни ўртага қўйди ва Ҳиндистонни асоратта солишга уринди.

СССР Бхилай районида (Мадхья Прадеш штати) ҳар йили 1 миллион тонна пўлат етказиб берадиган металлургия комбинати қуришга киришмоқда. Шу йил июнь ойининг бошларида Москвага Ҳиндистоннинг мансабдор кишилари ва мутахассисларидан иборат делегацияси келди. Делегация Совет Иттифоқида корхоналар, илмий-текшириш муассасалари ва ўқув юртлари блан танишади. Ҳиндистонли мутахассислар бу корхона ва муассасаларда ўз малакаларини оширишлари ва ишлабчиқариш практикасини ўрганишлари мумкин. Бу тадбир кам тараққий этган мамлакатларга техника ёрдами кўрсатиш юзасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ишлаб чиққан программа доирасида олиб борилади.

Яқинда Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасида бевосита радиотелефон алоқаси йўлга қўйилди. СССР блан Ҳиндистон ўртасида савдо муносабатлари ҳам йилдан-йилга кенгайиб бормоқда.

Икки мамлакат ўртасидаги маданий алоқалар тарихи катта ва ажойибдир. XV асрда Ҳиндистонда машҳур рус тадқиқодчиси Афанасий Никитин бўлди. Шу йил 31 майда Калинин шаҳрида Никитинга ҳайкал ўрнатилди. Ҳайкалнинг пьедесталига: «Жасур рус сайёҳи Афанасий Никитинга, унинг 1469—1472 йилларда дўстона мақсад блан Ҳиндистонда бўлганлиги шарафига» деган сўзлар ёзилган. Кўпгина илғор рус кишилари Ҳиндистонда бўлган эдилар.

Машҳур олим Г. С. Лебедов (XVIII аср) Ҳиндистонда Европа типидаги биринчи миллий театрга асос солди. Машҳур тарихчи ва филолог И. П. Минаев (XIX аср) Ҳиндистонни ўрганиш соҳасида кўпгина ишлар қилди. Рассомлардан В. В. Верешчагин, Н. С. Самокиш ва бошқалар ҳинд халқининг ҳаётини ҳаққоний равишда акс эттирадиган асарлар яратдилар.

Ҳиндистон мустақилликка эришгандан сўнг СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги маданий алоқалар айниқса тез ривожланабошлади. Совет олимлари Ҳиндистонда ҳар йили бўлиб турадиган илмий конгресс сессияларида қатнашиб турадилар. Ҳиндистон олимлари ҳам СССРда тез-тез бўлиб турадилар.

Ҳиндистон адабиёти, тарихи ва философиясига оид бирқанча асарлар рус тилига таржима қилинди. Бу асарлар орасида Жавоҳарлал Нерунинг «Ҳиндистоннинг кашф этилиши» деган китоби фахрли ўринни тутади.

Совет ҳокимияти йилларида СССРда нашр этилган ҳинд адабиёти асарлари 2136 минг нусхани ташкил этади. Улар рус, белорус, грузин, ўзбек, қозоқ, тожик, туркман, украин, татар ва чуваш тилларида юздан ортиқ марта босиб чиқарилди. Халқаро тинчлик мукофотининг лауреати Мулк Радж Ананднинг «Кули» романи ва бошқалар ҳам мамлакатимизда нашр этилди. Буюк ҳинд ёзувчиси, шоири ва жамоат арбоби Рабиндранат Тагорнинг китоблари 48 марта нашр этилди. 10 июньда бу буюк ёзувчининг 8 томли асарлар тўпламининг биринчи китоби босилиб чиқди. Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти ҳинд ёзувчилари ҳикоялари тўпламини ўзбек тилида босиб чиқармоқда.

Рус классик ва совет адабиётининг бирқанча асарлари ҳам ҳинд тилларига таржима қилинган. Ҳиндистонда Пушкин, Гоголь, Тургенев, Л. Толстой, Чехов, Горький асарлари ўқучилар томонидан ўз она тилларида ўқилмоқда. Совет ёзучиларидан Симонов, Корнейчук, Погодин ва бошқаларнинг драматик асарларини ҳинд тилларига таржима қилиш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Бизнинг адабиётимиз Ҳиндистонда прогрессив адабиётнинг тараққиётига катта та'сир кўрсатди.

Ҳиндистонда рус тилини ўрганишга қизиқиш тобора ўсиб бормоқда. Деҳлидаги университетда рус адабиёти бўлими очилган. Бўлим кутубхонасида рус тилида кўп китоблар бор. Москва университетининг филология факультетида санскрит, ҳинди, бенгал, урду тиллари ўқитилмоқда. Ҳинд тиллари Ўрта Осиё Давлат университети шарқшунослик факультетининг студентлари томонидан ҳам ўрганилмоқда.

Сўнгги вақтларда Ҳиндистонда кино саноати кенг ривожланмоқда. Ҳозир унда юз мингга яқин киши ишламоқда. Совет Иттифоқида намойиш қилинган «Дайди», «Довул», «Икки бигха ер» ва «Ганга» деган ҳинд фильмларини совет тамошабинлари катта завқ блан кутиб олдилар. Ҳозирги вақтда машҳур ёзучи ва сценариячи Аҳмад Аббос Афанасий Никитин тўғрисида киносценарий ёзмоқда. Фильмнинг воқиалари Россияда бўлиб ўтган қисми СССРда суратга олинади, қолган қисми эса, Ҳиндистонда суратга олинади. Ҳинд кинематографиясининг усталари ўз жонажон халқларига хизмат қилишни, ўз сан'атлари блан инсоннинг қадр-қимматини оширишни кўзлайдилар.

Совет тамошабинлари ҳинд артистларининг маҳоратига юқори баҳо бердилар. Шунингдек, Ҳиндистонда ҳам совет артистлари, шу жумладан Михайлов, Р. Бейбутов, Тамарахоним ва Мукаррама Турғунбоевалар тамошабинларнинг қизғин олқишларига сазовор бўлдилар.

Яқинда, Москвада СССР рассомлик Академияси залларида «Ҳиндистоннинг маданияти ва сан'ати» деган виставка очилди. Виставкага қадимий қўл'ёзмалар, моддий маданият ёдгорликлари ва ҳинд рассомларининг асарлари қўйилган. Виставкага қўйилган экспонатлар орасида мамлакатимизнинг Ҳиндистонга бориб келган сайёҳлари, олимлари ва рассомларининг асарлари ҳам бор.

Совет болалари ҳар йили Деҳли шаҳрида бўлиб ўтадиган болалар ишлаган расмларнинг Халқаро виставкасига ўз расмларини юбориб турадилар.

СССР блан Ҳиндистон спортчилари ўртасидаги алоқа ҳам мустаҳкамланмоқда. Волейбол бўйича жаҳон биринчилиги учун Москвада бўлиб ўтган мусобақада Ҳиндистон командаси ҳам қатнашди. Бундан икки йил илгари «Ист-Бенгал—клуб» ҳинд командаси Москвада, Киевда, Тбилисида бирқанча мусобақалар ўтказди. СССРнинг терма футбол командаси Ҳиндистонда 12 та учрашув ўтказди.

Ўтган йилларда, айниқса, бу йил кўпгина ҳинд делегациялари Совет Иттифоқини ва шу жумладан Ўзбекистонни келиб кўрдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари Ҳиндистон Республикаси соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари М. Чандасекхар хоним бошчилигида республикамизга келган маданият ва сан'ат арбоблари делегациясини жуда қизғин кутиб олдилар.

Кўзга кўринган жамоат арбобларидан генерал-майор Сокхей, профессор Китчлу, Рамешвари Неру хоним ва бошқа машҳур шахслар ва делегацияларнинг Совет Иттифоқига келганлиги икки буюк мамлакатларимиз ўртасидаги маданий алоқаларнинг мустаҳкамланишида ғоят муҳим роль ўйнайди. Ҳиндистон республикасининг бош министри ва ташқи ишлар министри Жавоҳарлал Нерунинг СССРга келганлиги ғоят зўр аҳамиятта эгадир. Бу Совет Иттифоқи халқларининг Ҳиндистон халқларига бўлган дўстона туйғуларининг ёрқин ифодаловчи намойиш бўлди.

Бир вақтлар инглиз тарихчилари, географик сабабларга кўра Ҳиндистон блан Россия ўртасида яқин муносабатларнинг бўлиши мумкин эмас, деб исботлашга уринган эдилар. Ўша вақтда бу икки мамлакат ўртасида Гималай тоғлари қад кўтариб турарди. Гималай тоғлари ҳали ҳам ўз ўрнида, кўкка бош чўзиб турипти. Броқ Гималай тоғлари СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона алоқаларнинг ривожланиб боришига тўсиқ бўлаолмайди. Ҳиндистоннинг машҳур шоири ва жамоат арбоби Хариндранат Чаттопадхайя: «Океанни тўсиб бўлмаганидек, икки халқимиз ўртасидаги дўстликка ҳам раҳна солиб бўлмайди» деган эди.

Совет халқи СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг янада мустаҳкамланишини тилайди ҳамда машҳур беш принципга, я'ни территориал бутунликни ва суверенитетни ўзаро ҳурмат қилиш, ҳужум қилмаслик, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, тенглик ва ўзаро манфаатдорлик, тинч тотув яшаш принципларига қаттиқ амал қилади. Ана шу принциплар асосида Ҳиндистоннинг СССР, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа мамлакатлар блан муносабатлари кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда.

Давлатлар ўртасидаги муносабатларга асос қилиб олинган бу беш принцип, албатта, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлиги ишига хизмат қилади.

Евг. БЛОК.

Ғўзаларнинг нормал ривожланиши учун чопиқ, культивация, озиқлантириш ва суғоришни намунали ўтказайлик!

Ғўза гуллади

СИРДАР'Ё. **(Телефон орқали олинди).** Райондаги йирик ва юқори ҳосилли Охунбобоев номли колхоз а'золари барча ишни агротехника қоидалари асосида ва юқори сифатли ўтказаётганликлари учун уларнинг далаларидаги ғўзалар гуркираб ўсмоқда. Колхознинг Шариф Бухоров, Алишбой Ҳасанов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўза парвариши айниқса намунали олиб борилмоқда. Алишбой Ҳасанов бошлиқ бригаданинг а'золари 83 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар.

Ғўза парвариши қизғин тус олган ҳозирги кунларда Тугал Пўлатов бошлиқ звенода ғўза гуллапти, деган хабар колхозларга тезда эшитилди. Звено а'золари ғўзани ҳаммадан олдин гуллатиш учун ғайрат кўрсатиб меҳнат қилдилар. 40 гектар ердаги экин икки марта комплекс парвариш қилинди, ер шароитига қараб озиқлантирилди ва қондириб суғорилди. Универсалчи Сидиқ Қодиров бу соҳада айниқса ғайрат кўрсатмоқда.

— Биз, — дейди звено бошлиғи Пўлатов, — бундан кейин ҳам намунали ишлаб, барча майдонлардаги ғўзани барвақт ва текис гулга киритиб оламиз ва ҳосилни эрта муддатларда етилтириш учун астойдил курашамиз.

Мусобақа илғорлари

Верхне-волинск районидаги Свердлов номли колхоз а'золари бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, социалистик мусобақани тобора қизитмоқдалар. Улар ғўзанинг дастлабки парваришини белгиланган муддатида сифатли қилиб ўтказдилар. Ҳозир барча участкалардаги ғўзаларни ёппасига шоналатиб олиш учун бутун куч ва имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар.

Ўртоқ Уммат Абдураҳимов бошлиқ бригада а'золари ғўза парваришини намунали ўтказиб, социалистик мусобақада олдинда бормоқдалар. Бригада а'золари ҳозир ғўзаларни икки марта комплекс парвариш қилиб, учинчи парваришга уюшқоқлик ва бирдамлик блан киришдилар. Ғўза парваришида Г. Бухорбоева, Б. Сулаймонова, Б. Ғаппоровлар астойдил меҳнат қилиб, кундалик нормани ошириб бажараётирлар.

Шерқул Норматов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг ғўзалари ҳам яхши ривожланмоқда. Бригада а'золари ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олиш учун социалистик мусобақани тобора қизитаётирлар.

Б. ҲАЗРАТҚУЛОВ.

* * *

Бекобод районидаги Маленков номли колхознинг Худойқул Шойиев бошлиқ бригада а'золари бу йил ҳар гектаридан 28 центнердан пахта топшириш учун курашаётирлар. Бригада а'золари ғўзаларни суғоришга алоҳида э'тибор қилмоқдалар. Улар ғўзаларни талабига ва ер шароитига қараб, сув қуймоқдалар. Бригада а'золари кейинги ўнкунликда ғўза парваришини сифатли ва намунали ўтказганликлари туфайли колхоз кўчма Қизил байроғини олишга эришдилар.

Х. ОТАҚУЛОВ.

Орджоникидзе районидаги Молотов номли колхозининг 1955 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик выставкасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган ўртоқ Ибрат Умурзоқов бошлиқ звено а'золари бу йил ҳар гектаридан 50 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашаётирлар. **Суратда:** Звено бошлиғи **И. Умурзоқов** ғўза суғораётир.

Х. Ханмухамедов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

„Далварзин“ совхозларида ғўза парвариши қониқарсиз аҳволда

«Далварзин» совхозлари бирнеча йиллардан бери мўлжалланган ҳосилни етиштирмасдан, давлат пахта тайёрлаш планини бажармай келмоқдалар. Бу группа совхозларда пахта ҳосили йилдан-йилга кўпайиш ўрнига камайиб кетмоқда. Бунинг асосий сабаби шуки, «Далварзин» совхозларида ўтган йиллардагидек ғўза парвариши, айниқса дастлабки даврларда яхши уюштирилмас, ғўзанинг нормал ўсиши ва ривожланишини та'мин этадиган агротехника тадбирлари изчиллик блан амалга оширилмас эди.

Табиий, бу ҳол совхоз раҳбарларининг диққатини ўзига жалб этиши, улар ўтган йилларда йўл қўйилган хатолардан тўғри хулоса чиқариб, пахтачиликдаги ишларни тўғри ташкил қилиш чораларини кўришлари керак эди. Афсуски, ғўза парваришида йўл қўйилган бултурги хатолар бу йил ҳам такрорланмоқда. Ҳозир ба'зан шундай ишлар ҳам қилинаётирки, бу ҳатто агротехника талабларига мутлақо жавоб бермайди. Совхозларнинг ҳаммасида ҳам ғўза парвариши жуда кечикмоқда. Энг муҳим тадбирлар — ғўзани яганалаш, букетлаш, биринчи чопиқ, культивация муддатлари ўтиб кетмоқда. Умуман олганда совхозларда бу тадбирлар эндигина бутун пахта майдонларининг ярмисида амалга оширилган. Ғўзани озиқлантириш, суғориш ва ҳоказоларда ҳам биз шундай ҳолни кўрамиз. Шунинг учун совхозларда ғўзаларнинг ривожланиши жуда паст.

Масалан, 3-нчи «Далварзин» совхозида (директори Бочкарев, бош агрономи Иброҳимов ўртоқлар) ғўза парваришидаги энг муҳим ва мас'улиятли тадбирлардан бири, машина блан яганалаш плани фақат 50 процент бажарилган. Ягана қилинган ерларнинг кўпида ғўза туплари қўл блан ростлаб букетланмаган ҳолича ётипти. Культивация, чопиқ ва озиқлантиришга келганда ҳам аҳвол шундай.

Нима учун совхозда ғўза парвариши кечикмоқда?

Бу саволга жавобан совхоз директори дастлаб ўзини оқлашга уриниб кўрди. Лекин унинг келтирган далиллари ҳечкимни қаноатлантиролмагач, у:

— Бизда иш уюшқоқлик блан бормаётир. Иш устидан контрольликни амалга оширолмаётирмиз. Шунинг учун ғўза парвариши ишларининг сур'ати паст ва сифати ёмон, — деб э'тироф қилишга мажбур бўлди.

Ҳақиқатан ҳам совхоз далаларида иш тўғри ташкил этилмаган. Куч ва моддий-техника воситаларидан тўла фойдаланилмаётир. Культиватор тиркалган 53 «универсал»нинг ҳаммаси ишга чиқарилмаган. Кунига 10 — 15 агрегат ҳархил ташкилий ва техник нуқсонлар сабабли бекор туради. Ишлаётган агрегатларнинг унуми паст. Масалан, қатор ораларини узунасига культивация қилишда смена нормаси 8,5 — 10 гектар бўлгани ҳолда, ҳарбир агрегатнинг иш унуми 7 — 7,2 гектардан ошмаётир.

Агрегатлар кўпинча ишланадиган майдонлар тайёр бўлмагани учун ҳам тўхтаб туради. Бунинг сабаби шуки, ғўза парваришида ҳамма ишларни бир-бирига тўғри боғлаб навбати блан олиб боришни кўзда тутилиб тузилган график йўқ. Аммо бу ҳол совхоз раҳбарларини ҳечбир ташвишлантирмаётир. Ўртоқ Бочкарев ҳам, ўртоқ Иброҳимов ҳам тракторлар иши блан астойдил қизиқмайдилар. Бочкарев ҳатто далада қанча агрегат ишлаётганини ҳам билмайди.

Совхозда меҳнат интизоми ҳам талабга жавоб бермайди. Пахтачилик бригадаларига бириктирилган ишчилар дала ишига тўла жалб этилмаган. Сабабсиз прогул қилучилар ҳам бор. Броқ меҳнат интизомини мустаҳкамлаш чоралари кўрилмаётир. Шунингдек ишчилар ўртасида оммавий-тушунтириш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилмаган.

Далада қилинаётган ишларнинг сифати устидан контрольлик уюштирилмаган. Агрономия ходимлари, бўлимларнинг бошлиқлари ишнинг тепасида камдан-кам бўладилар, ишнинг сифатини, нормаларнинг бажарилишини текширмайдилар.

Букетлаш пайтида бегона ўтлар юлиб ташланмаётир, шунингдек ҳар уяда 3—4 туп ўрнига 10 — 11 тупдан ғўза қолдириб кетилган. Гоммоз блан оғриган ғўзалар юлиб ташланилмаган.

Совхозда ҳар гектарда туп қалинлигининг нормал бўлиши учун ҳам курашилмаётир. 1-нчи бўлимнинг ўртоқ Қорабоев бошлиқ бригадасига қарашли 81 — 82-нчи карталарда 21 гектар ернинг 5 метр кенгликдаги четига чигит экилмаган ёки кўчат ўтказилмаган. Ўртоқ Отажонов бошлиқ бригадага қарашли 6-нчи картанинг ўртасига 150 — 160 метр масофага 5 метр кенгликда йўл солинган.

2-нчи «Далварзин» совхозида (директори ўртоқ Бойматов) 1-нчи «Далварзин» совхозида (директори ўртоқ Хомич) ҳам ғўзалар яхши парвариш қилинмаётир. Айниқса 2-нчи «Далварзин» совхозининг бош агрономи ўртоқ Прокопенко, бўлим агрономлари ғўза парвариши ишларига яхши раҳбарлик қилмаётирлар. Бунинг натижасида кўпчилик майдонларда уялардаги ғўза туплари кўнгилдагидек ростланмаётир. Квадрат-уялаб жойлаштириш агротехникаси бузилаётир. Хусусан 60Х60 схемасида ўстирилаётган ғўзалар уя ораси бир жойда 20, иккинчи бир ерда 45 бўлиб қолмоқда. Сийрак жойларга на чигит экилган, на кўчат ўтказилган.

«Далварзин» совхозларида ғўза парваришининг ёмон бораётганлигига республика Совхозлар министрлиги ҳам айблидир. Министрликнинг агрономия ходимлари совхозларга тузук ёрдам бермаётирлар. Улар кўп ҳолларда совхозлардаги аҳволга фақат сводкаларга қарабгина баҳо берадилар ва шунинг ўзи блан хотиржам бўлиб қоладилар. Шунинг учун ҳам министрлик раҳбарлари совхозлардаги ҳозирги жиддий аҳволни билмайдилар.

Министрлик раҳбарлари «Далварзин» совхозларидаги ишларни чуқурроқ ўрганишлари, улардаги реал аҳволни билиб олиб, ғўза парваришини тўғри уюштириш тадбирларини тезда кўришлари керак.

Далварзин совхозлари тақдири учун Бекобод район партия ва совет ташкилотлари ҳам жавобгар. Афсуски, улар ҳам ўз мас'улиятларини яхши сезмаётирлар. Совхозлардаги ҳозирги аҳволни тузатиш учун амалий чоралар кўрмаётирлар.

К. КИРИЛЮК.

Чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашамиз

Калинин район колхозчилари, партия, совет активлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини амалда бажариш учун курашиб, жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида бирмунча ишларни қилдилар.

Район партия комитети ва колхоз бошлангич партия ташкилотлари чорвачилик фермаларида ишлаш учун 25 коммунист, 18 комсомолни юборди. Район партия комитети колхозлардаги ферма мудирлари составини ҳам қайта кўриб чиқди. Бундан ташқари фермаларда 6 та партия группалари (хашак тайёрлаш, мол боқиш, сутчилик бригадаларида) ташкил қилинди. Ҳозир колхозларда 15 та хашак етиштириш ва жамғариш, 15 та қурилиш бригадалари ташкил этилиб, уларга 10 — 12 кишидан иборат колхозчилар бириктилди.

Колхозлардаги сутчилик, чўчқачилик ва бошқа фермаларда ишлаётган колхозчиларга яхши иш шароити яратиш маданий-маиший хизматни кучайтириш, ҳисоб-китоб ишларини йўлга қўйишда ҳам бирмунча тадбирлар амалга оширилди. Бу тадбирлар натижасида 8 ой мобайнида ҳарбир бош сигирдан ўртача 890 литр я'ни ўтган йил шу вақтдагидан 49 литрдан ортиқ сут соғиб олинди.

Районимиздаги айрим илғор колхозлар сигирлар парваришини тубдан яхшилаш натижасида сут маҳсулотини кўпайтиришда янада катта ютуқларга эришмоқдалар. Масалан, Сталин номли колхозда (раиси Мирзаев, партия ташкилотининг секретари Жалилов, ферма мудири Тўлаганов ўртоқлар) 1 июньгача 161 сигирнинг ҳарбиридан 1890 литрдан сут соғиб олинди. Шу колхознинг илғор сут соғувчиси ўртоқ Ҳикоят Абдуллаева ўзига бириктилган 12 бош сигирнинг ҳарбиридан пландаги 2000 литр ўрнига ҳозиргача 2372 литрдан сут олди. Унинг «Ракушка» деган сигирининг 8 ойлик сути ҳатто 4009 литрга етди. Э'тибор Шукурова ҳам 13 бош сигирнинг ҳарбиридан 8 ой мобайнида 1890 литрдан сут соғиб 24672 литр сут топширди.

Ворошилов номли колхозда ҳам сигирлар сути кўпайтирилди. Бу колхоз фермасида 8 ой мобайнида 130 бош сигирнинг ҳарбири ўртача 1200 литрдан сут берди. Сут соғувчилардан Бўри Исҳоқова 15 сигирдан пландаги 23600 литр ўрнига 26600 литр сут соғиб олиб, топшириқни 112 процент бажарди, ҳарбир сигирнинг сути 1780 литрга етказилди. Колхоз правлениеси шу йил март ойида чўлдаги фермадан 8 та жайдари сигирни келтириб, қўлда боқабошлаган эди. Илгари кам сут ҳисобланган бу сигирлар ҳозир ҳаркуни ўрта ҳисобда 12—13 литрдан сут бермоқда.

Райондаги Каганович номли, «Победа Октября» колхозларида ҳам бу йил сигирлар сути ўтган йилга нисбатан 3 баравар кўпайди.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорида чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришнинг асосий масалаларидан бири ем-хашак базасини мустаҳкамлашдан иборатдир, деб уқтириб ўтилади. Чорвачилик учун озиқ-овқат кўпайтириш соҳасида ҳам бирқанча чоралар кўрилмоқда. Бу йил баҳорда 419 гектар ерга маккажўхори экилди. Яна иккинчи экин сифатида 192 гектар ерга маккажўхори, 200 гектар ерга хашаки лавлаги экилади.

Колхозларимиз сут, гўшт, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини тобора кўпайтириш мақсадида молларни йил бўйи ем-хашак блан тўла та'минлаш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу йил колхозларда 800 тонна силос тайёрланади.

Ҳозир 3000 тонна силос учун ўра ва траншеялар қурилди. Сталин номли колхозда 500, Ворошилов номли колхозда 300, Каганович номли, Генерал Раҳимов номли, «Октябрь самараси» колхозларида 150 — 200 тонналик силосхоналар ишга тахт қилинди. Ҳозир янги силосхоналар қуриш ишлари жадал бормоқда. Бу қурилишлар шу ойнинг охиригача тугалланади. Район колхозлари ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва унинг сифатини яхшилаш масаласида ички имкониятларни тўла ишга солмоқдалар. Масалан, колхозлардаги янги бедалар орасига экилган сули, арпа экинлари бедага аралаштириб силосланмоқда. Бедага арпа, сули қўшиб силосланса, оқсилга бой бўлган сифатли силос ҳосил бўлади. Бу силос сигирлар сутини кескин кўпайтиришга, ёш молларнинг яхши ўсишига ёрдам бермоқда. Тажриба шуни кўрсатдики, сут ҳолидаги арпанинг ўзини едириш натижасида ҳам ҳарбир сигирнинг сути ўртача кунига 800 граммгача кўпайди. Ворошилов номли колхозда сигирлар сути бундан ҳам кўпайди. Ҳозир ўриб босилаётган беда, арпа, сули каби дон экинларидан қилинган силос блан 15—20 кунга етадиган сифатли мол озуқаси тайёрлаймиз. Ворошилов номли, Сталин номли колхозларда силос босиш ишлари қизитиб юборилди.

Район колхозларида шу кунларда беданинг биринчи ўрими тугалланди ва ҳозир иккинчи ўримга тайёргарлик бормоқда. Келес массивида боқилаётган қўй, эчки ва бошқа чорва молларининг қишлови учун 2000 гектар ердаги хашак ўрилиб, ғарам қилиб қўйилди.

Лекин районда ҳамма колхозларда ҳам чорвачилик тез ривожланаётир деб бўлмайди. Орқада қолаётган колхозлар ҳам бор. Молотов номли колхозда (раиси Сайдалиев, партия ташкилоти секретари Эшимов, ферма мудири Ёқубов ўртоқлар) 8 ой мобайнида ҳарбир сигирдан ўртача 316 литрдан сут соғиб олинди, холос. Ёки Булганин номли колхозда (раиси Нишонов, партия ташкилоти секретари Шоназаров ўртоқлар) шу давр мобайнида ҳарбир сигирдан олинган сут 287 литрдан ошмаган. Сабаб шуки, бу колхозларнинг раҳбарлари чорвачиликни ривожлантиришга етарли э'тибор бермаётирлар, ҳалигача маккажўхори экиш плани ҳам бажарилмаган. Фермаларда ҳисоб-китоб ишлари йўлга қўйилмаган. Биз чорвачиликни ривожлантиришда орқада қолаётган колхозларни илғорлар қаторига етказиб олиш тадбирларини кўрмоқдамиз.

Районимиздаги барча колхозларда чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулотини тобора кўпайтириш, шу блан КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорида кўрсатилган вазифаларни муддатидан илгари бажаришга эришамиз. Бунинг учун барча имкониятлар бор.

Ғ. МАЖИДОВ.

Ўзбекистон КП Калинин район комитетининг секретари.

Хўжа **АҲМАД АББОС**.

Оталар ва ўғиллар [1)]

(ҲИКОЯ)

— Йўқол! — деб бақирди Кришен Сингх. Шу бугундан бошлаб мен сенга ота эмасман, сен менга ўғил эмассан! Энди сени тан олмайман! Энди менга қорангни кўрсатма!

— Мен буни аллақачон, сен камбағал деҳқоннинг ишини ҳимоя қилишдан бош тортган куниёқ тушунган эдим. Мен буни сен ҳукуматга яхши кўриниш учун, менинг фаолиятимни қоралаб газетага мақола ёзган кунингдан бери билардим. Буни менинг дўстларимга фақат мусулмон бўлганликлари учунгина ёрдам беришдан бош тортганингдаёқ фаҳмлаган эдим...

— Кет!.. Башаранг қурсин, овозингни эшитишга тоқатим йўқ!

Кришен Сингх шундай бақирдики, овози худди уйни кўчириб юборгандек бўлди. Ананд, аксинча, шошмай, секин, та'сирли қилиб гапирарди.

— Бўпти! Ихтиёринг! Лекин сен мени қайтиб ҳеч кўрмайсан...

Шу сўзларни айтди-ю, чиқиб кетди у. Шунинг ўзи ҳамма нарса тамом деган гап эди. «Тамом!» У коридорнинг мармар тошли полидан охирги марта юриб кетар экан, ифлос, йиртилиб кетган бошмоғи ваҳимали «дўқ-дўқ» қиларди. Унинг салмоқ блан босган қадамларидан шиддатли жасорати, бош кўтариб чиққанлиги ва уруш э'лон қилганлиги сезилиб турар эди.

«Энди мен... ҳечқачон қайтмайман. Ҳечқачон! Ҳечқачон! Асло!»

VII

Уй бўмбўш, зимистон: Кришен Сингхнинг қалби ҳам худди шундай бўмбўш ва зимистон эди. Хонадаги жамийки нарсалар — суратлар, ҳайкаллар ва ҳатто деворларгача худди уни мазах қилиб кулаётгандек. Кришен Сингх ич-ичидан, уйимдан душманимни эмас, балки ўзимнинг ёлғизгина ўғлимни, бир вақтлари: «Мен ҳам сендек революционер бўламан» деб хат ёзган жингалак сочли болани ҳайдаб чиқардим, деб куюнар эди. Ўғли қўлидаги бамбук таёқ изини отасига кўрсатар экан, кўзлари чақнаб: «Лекин мен инглиз олдида йиғлаганим йўқ, дадажон, асло йиғлаганим йўқ..» деган эди. Кришен Синг илмга ҳаваси зўр бўлган ана шу болани уйдан ҳайдаб юборди.

Бугун Кришен Сингх фақат ўғлинигина эмас, шу блан бирга унинг онасини — тюрьмада ётганида: «Агар омон қолсам, тюрьмадан чиққанингдан кейин кўришармиз» деб хат ёзган хотини Радхани ҳам ҳайдаб юборди. У ўлиб кетган, лекин эрининг ўз принципидан воз кечиб, инглиз ҳукумати олдида икки букилиб шафқат сўрашига йўл қўймаган эди.

Ўғлини қувиб юбориб, уйда Кришен Сингхнинг бир ўзи қолди. Ёруғ дун'ёда танҳо ўзи. Йўқ-йўқ, унинг яна бир яқин кишиси — кекса отаси бор.

Ҳарбийлар тоифасидан бўлган Ҳарнам Сингх қишлоқда, ўзи туғилган уйида турар эди. Ҳарнам етмиш яшар, мункиллаб қолган чол бўлиб, хаёли паришон бўлиб қолган эди. Балки, қарилик асар қилганидан шундайдир. Кришен Сингх отасини камдан-кам кўрарди, бугун албатта уникига бориб, Ананддан шикоят қилмоқчи бўлди. Кришен Сингхнинг қайғу-ҳасратини фақат отаси билиши мумкин. У гараждан машина чақирди ва бирнеча минутдан кейин қишлоқнинг чанг кўчасидан йўлга равона бўлди.

Кришен Сингхнинг автомобили отасининг уйига етиб келганда, Ҳарнам чол кечки ибодат қилаётган эди. Автомобиль сигналидан ибодат вақтида безовта бўлган чол хизматкорларига қичқирди:

— Эси пастлар! Шайтон аравани ҳовлимга киритмайман, деб минг марта айтдим-ку. Нима, қарғаб унинг кулини кўкка совуриб юборсин демоқчимисанлар?!

Ҳарнам Сингхнинг соқол — мўйлови оппоқ ва оғзида бир дона ҳам тиши йўқ эди, броқ унинг овози шундай гумбирлаб чиқдики, ҳатто ярим миль наридан ҳам бемалол эшитиш мумкин эди.

Чолнинг кўзлари нурсизланиб қолган, лекин ажнабийлар кашф этган кўзойнакни тақишни истамас эди. У сун'ий тиш қўйишни ҳам хоҳламасди.

Кришен Сингх уйга кириб, отасининг олдида тик турар эди, лекин чол уни танимади.

— Ким бу?

— Мен, Кришенман.

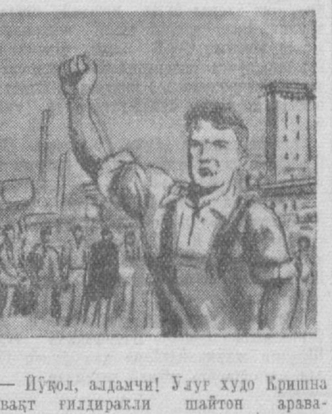

— Йўқол, алдамчи! Улуғ худо Кришна ҳечвақт ғилдиракли шайтон аравада юрмайди, — деди чол, худонинг номини тилга олиб, тасбиҳ ўгирар экан.

— Ота, мен худо Кришна эмасман. Ўғлинг Кришенман.

— Менинг ўғлим йўқ. Мен сенга ота эмасман.

Ҳарнам Сингх бу сўзларни бирнеча йил илгари, миллий-озодлик ҳаракатига қўшилган ўғли Кришенни уйдан ҳайдаб юбораётган пайтда айтган эди. Ҳозир ёши қайтиб, эс-ҳушини, шунинг блан бирга вақт ва муҳит ҳақидаги ҳарқандай таассуротини йўқотган эди. Ўтмиш ва келажак, худо Кришна ва ўғли Кришен ҳам чолнинг хаёлида беҳуда чуваланар эди.

— Ота, жон ота, қулоқ сол. Мен ўғлинг Кришен Сингх бўламан. Мен сенга бирнима демоқчиман. Ўғлим Ананд уйдан умрбод чиқиб кетди.

— Ҳа, ҳа, — деди чол ма'қуллаб. У ўтмишни эслади. — Кришен уйдан кетган эди. Уни ўзим ҳайдаб юборган эдим.

— У социалист, фабрикамдаги забастовкага раҳбарлик қилди. — Кришен Сингх тасалли топиш учун ўтган гапни отасига куйиб-пишиб тушунтиришга ҳаракат қилар эди.

— Ҳа, мен биламан, буларнинг ҳаммаси Ганди дастидан бўлди, ёшларга қутку солиб, уларни бузиб юрган ўша. Солиқ йиғувчи жанобнинг ўзи менга шундай деган.

— Мен сенга Ананд ҳақида гапираяпман, ота! Кришен Сингх бу сўзларни гапириб эмас, бақириб айтди. Чолнинг доим ўтмишни эсга олиши ўнинг асабини қўзғатди.

— Сизни ишонтириб айтаманки, солиқларни йиғувчи жаноб, — деб ғулдиради чол Ҳарнам Сингх, — уйдан ҳайдаб юбораман, деб пўписа қиламан, шунда унинг эс-хуши жойига келади, ҳарбийлар тоифасидан бўлган ҳиндиларнинг еттидан-етмиш яшаргача ҳаммаси инглиз қиролига э'тиқод қўйган. Ҳарбийлар тоифасидан бўлган ҳиндиларнинг етти бўғини қўзғолончилар блан асло бирга бўлмайди...

Кришен Сингх ўзини нима мақсадда бу ерга келганини мияси лақиллаб қолган отасига яна тушунтиришга ўтди:

— Ота, тушунсанг-чи, ахир: ҳозир бир минг тўққиз юзу йигирма иккинчи эмас, эллигинчи йил, ахир. Набиранг уйдан кетиб қолди, ҳозир у коммунист. У помешчик, аристократ ва коммерсантларнинг ҳаммасини — бизнинг ҳаммамизни йўқ қилиб юбормоқчи.

Аммо чол боягидай ғудурланиб, ўтмишни эслатувчи гапини давом эттираверди:

— Король — худонинг гавдаланиши. Корольга қарши бош кўтарган кишининг икки дун'ёси куйиб кетади-я...

Кришен Сингх шу ёлғиз қолган вақтда отасидан ақалли бир оғиз тасалли берувчи ширин сўз эшитишга жуда ташна эди.

— Ота! — жаҳли чиқиб хитоб қилди у, — Ананднинг ўз синфига, ўз оиласига, уни боқиб кийинтириб, муштдаклигидан катта қилган отасига душман бўлиб чиқиши уят эмасми, ахир?

— Даҳшат! — деб бақириб юборди Ҳарнам чол.

Кришен Сингх, чол отасининг ақли бир дақиқа жойига келиб қолгандек туюлди. Лекин у адашган эди. Ҳарнам Сингх гапида давом этди:

— Ҳақиқатан ҳам даҳшат. Инглиз ҳукумати бизни ота-онамиздек парвариш қилмоқда. Шундай ҳукуматга ўғилларимиздан қайсибири қарши чиқиши мумкин? Йўқ, йўқ, асло мумкин эмас...

Кўп йиллар илгари отаси унга худди шу сўзларни айтгани Кришен Сингхнинг эндигина эсига келди. Бу воқиа Миллий конгресс партиясига кирган пайтда бўлган эди. Чолнинг бу сўзлари Кришен Сингхга, уни масхара қилгандек эшитилди...

— Нималар деяпсан ўзинг, ота? Ҳозир бир минг тўққиз юз эллигинчи йил. Энди Ҳиндистон мустақил мамлакат бўлди... Бу Ананд ва унинг ўртоқлари — социалистлар блан коммунистлар...

— Ҳамма бало Гандидан чиқаяпти. Бугун у халқни ҳукуматга қарши қутиртирса, эртага деҳқонларни помешчикларга гиж-гижлатади. Ис'ён алангасини энди осонлик блан ўчириб бўлмайди...

— Улар ўзларининг синфий кураш ҳақидаги гаплари блан бутун мамлакатни ёндириб юборишади, ота...

— Улар озодлик истайди, — деди чол, тишсиз оғзини тамшаб, — улар: «Яшасин революция!» деб қичқиришади. Ҳатто ҳарбийлар тоифасидан бўлган Ҳарнам Сингхнинг ўғли ҳам шу безорилар блан боғланишиб қопти.

— Ота! — деб бақириб юборди Кришен Сингх. Отаси ўтмишни кавлаштираверган сари, у ўзини ақлдан озаётгандек сезди.

— Шуни билки, Кришен, — чолнинг овози титраса ҳам, лекин даҳшатли эшитилди,—мен сени меросдан маҳрум қиламан. Сенга ҳечнарса бермайман!

Бу кимнинг сўзи? Ким айтди ўзи? Қачон? Йигирма беш йил илгари бу сўзларни отаси аймаганмиди? Ёки бу сўзларни бирнеча соат илгари ўзи Анандга айтдимикин?.. Кришен Сингхнинг хаёли чуваланиб кетди. Унинг миясини ўтмиш блан ҳозирги гаплар гангитиб қўйди.

Чол қаҳр-ғазаб блан қалтираб гапирар экан, унинг хира кўзлари жиққа ёшга тўлди:

— Гапимга қулоқ сол, Кришен, бу бемаза конгрессинг блан Гандингни йиғиштир. Мен сенинг отанг бўламан, ахир. Сенга ёмонликни раво кўрмайман-ку. Менга итоат қилиш сенинг бурчинг эмасми, ахир?

— Ўғиллар отанинг гапига кўр-кўрона кираверса, ғайри табиий бир ҳол бўлар эди. Ўғиллар ўз отасига қарши бош кўтармаганда, биз ҳанузгача ғорларда яшаб, йиртқич ҳайвонларнинг терисини ёпиниб юрар эдик. Чақмоқ тошни уриб ўт чиқариб, ерни ясси деб, қуёш, дарахт ва илонларга сиғиниб юрган бўлар эдик. Наҳотки, сен буни билмасанг?!..

...Ота, сен менга ишон, прогресс отасига итоат этмай, унга қарши бош кўтарадиган ўғилларга боғлиқ.

Кришен Сингх ўз овозини эшитиб ҳайрон бўлиб қолди. Отаси бақирди:

— Кет! Қоранг ўчсин, овозингни эшитишга тоқатим йўқ.

— Нима ҳам дердик, ихтиёр ўзингда. Лекин сен мени энди қайтиб ҳеч кўрмайсан! — деди Кришен Сингх. Лекин унга ғалати туюлди: у бу драмани қаердадир кўргандай, худди шунақа сўзларни эшитгандай бўлди... Балки у жинни-пинни бўлиб қолган бўлмасин?

У отасини ёлғиз қолдириб, чиқиб кетди.

VIII

Кришен Сингх уйига қайтиб келганда, меҳмонхонада чироқ париллаб ёниб турар, эшиклар бировни кутаётгандай ланг очиқ эди. Ҳамма нарса жой-жойида. Зарҳал ромдан ота-боболари бепарво қараб турişарди. Кришна ва севимли Радха ўзларининг ўлмас, сўнмас муҳаббатлари блан кишини мафтун этарди. Мармардан ясалган Будда ҳамма нарсани билаётгандай кулиб турар, Гандининг бронза лабларида табассум бор эди. Унинг крахмалланган оппоқ шапкаси ҳамон пўлат сандиқ устида ётар эди. Варақлари шамолда кўршапалак қанотидек пирпираб турган календарь ва камен печ устида ғалати бир тарзда чиқиллаб турган эски соатдан бошқа ҳамма нарса жим, ҳаракатсиз эди.

Кришен Сингх бирин-кетин чироқни ўчирди. Саройдек ҳашаматли уйини фир'авн қабридек қоронғулик босди.

Тамом

Русчадан **М. НОРМАТОВ** таржимаси.

1) Давоми. Боши газетамизнинг 10 ва 11 июнь сонларида босилган.

В. М. Молотовнинг Нью-Йоркда бўлиши

НЬЮ-ЙОРК, 16 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Д. Хаммаршельд ҳузурида бўлди.

В. М. Молотов Хаммаршельд блан ярим соат суҳбатлашди ва унинг блан биргаликда БМТ биносини кўздан кечирди.

УКРАИНА ССР ВА БЕЛОРУССИЯ ССРНИНГ БМТ ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИДА ҚАТНАШАДИГАН ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ НЬЮ-ЙОРККА КЕЛДИЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 15 июнь. (ТАСС). Украина ССР Ташқи ишлар министри Л. Ф. Паламарчук бошчилигидаги Украина ССР делегацияси, шунингдек Белоруссия ССР Ташқи ишлар министри К. В. Киселев бошчилигидаги Белоруссия ССР делегацияси БМТ Устави имзоланган кунга 10 йил тўлиши муносабати блан БМТ нинг юбилей сессиясида қатнашмоқ учун Сан-Францискога бораётганларида бугун йўл-йўлакай Нью-Йоркка келдилар.

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИДА ҚАТНАШАДИГАН СССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ НЬЮ-ЙОРККА КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов бошчилигидаги СССР делегацияси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида қатнашмоқ учун Сан-Францискога бораётганида бугун йўл-йўлакай Нью-Йоркка келди.

Нью-Йорк портида СССР делегациясини СССРнинг АҚШдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Г. Н. Зарубин, СССРнинг БМТдаги доимий вакили А. А. Соболев, Польша Халқ Республикасининг АҚШдаги элчиси Р. С. Пасовский, Польша Халқ Республикасининг БМТ даги доимий вакили Берецкий, Чехословакия Республикасининг БМТдаги доимий вакили Ульрих, СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонасининг мас'ул ходимлари, четэл, америка ва совет матбуоти вакиллари кутиб олдилар.

В. М. Молотов матбуот вакилларига қуйидаги баёнотни қилди:

«Бутун дун'ёга машҳур бўлган Нью-Йоркнинг аҳолисини ва улар блан бирга Америка Қўшма Штатларидаги мустаҳкам тинчлик тарафдорларининг, халқаро ҳамкорликни ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш тарафдорларининг ҳаммасини Совет Иттифоқи делегацияси номидан самимий табриклайман».

ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИНГ ХЕЛЬСИНКИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ЖАҲОН АССАМБЛЕЯСИ ОЛДИДАН

МОНТЕВИДЕО, 15 июнь. (ТАСС). Тинчлик тарафдорларининг катта бир делегацияси тинчликсевар кучларнинг Жаҳон ассамблеясида қатнашиш учун Чилидан Хельсинкига жўнайди. Делегация составида аҳоли турли табақаларининг вакиллари бор. Делегатлар орасида миллий конгресс депутатлар палатасининг собиқ раиси Бальтасар Кастро, радикал партиядан сайланган депутат Хуан Мартинес Кампос, университет профессори Ольга Поблете, радикал партиянинг раҳбарларидан бири адвокат Нейра ва бошқалар бор.

Уругвай тинчлик тарафдорлари турли прогрессив жамоат ва касаба союз ташкилотларининг вакилларини Хельсинкига юборадилар. Мамлакатдаги энг йирик касаба союз федерацияларининг бири—жун саноати ишчилари федерацияси номидан ассамблеяда бу федерациянинг бош секретари Рамон Фрейере Писсано қатнашади. Уругвай делегациясига тинчлик миллий кенгашининг бош секретари, университет профессори Хосе Луис Массеро бошчилик қилади. Делегациянинг бир қисми ассамблеяга жўнаб кетди.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК АССАМБЛЕЯСИ ОЛДИДАН ФРАНЦИЯДАГИ ОТОҚЛИ ЖАМОАТ АРБОБЛАРИ ВА СИЁСИЙ АРБОБЛАРНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 15 июнь. (ТАСС). Франциянинг турли партияларга мансуб бўлган отоқли жамоат арбоблари ва сиёсий арбобларидан бир группаси баёнот э'лон қилди. Бу баёнотда яқинда ўтказиладиган Жаҳон тинчлик ассамблеяси бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлиги та'кидланади.

Баёнотда айтилишича, Франциянинг бу ассамблеяда қатнашадиган барча вакиллари, сиёсий маслакларининг қандай бўлишидан қат'ий назар, ўз фикрларини айтиш учун тўла эркинлик ва имкониятга эга бўладилар ҳамда Хельсинкида қарийб барча мамлакатлардан келган делегациялар блан учрашаоладилар. Бу блан улар халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ёрдам берадилар ва бундан ташқари, Хельсинкида оладиган қўшимча ахборотларини Франция жамоатчилигига ма'лум қилаоладилар. Шу сабабдан, бу ҳужжатни имзолаган жамоат арбоблари ва сиёсий арбоблар «хилма-хил ташкилотларга мансуб бўлган француз арбоблари» Жаҳон тинчлик ассамблеясида қатнашишлари керак, деган истакни билдирадилар.

Баёнотга Франция Миллат мажлисининг фахрий раиси Эдуард Эррио, министрлар советининг собиқ раиси Поль-Бонкур, собиқ министр Рене Капитан ва бошқалар қўл қўйганлар.

Жаҳон Тинчлик ассамблеяси олдидан

ВЕНА, 16 июнь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Секретариати ўзининг информацион бюллетенида Хельсинкида тўпланадиган Жаҳон ассамблеясига бағишланган мақолани э'лон қилди. Мақолада бундай дейилади:

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Стокгольмда тўпланиб, тинчликсевар кучлар вакилларининг Жаҳон ассамблеясини чақиришга да'ват этиб, мурожаат қилган вақтдан буён олти ой ўтди.

Бу мурожаат халқлар ўртасида жуда ма'қуллаб кутиб олинди. Ҳамма мамлакатлардаги эркаклар ва хотин-қизлар мурожаатни қўллаб-қувватладилар. Улар атом уруши тайёрланишига қарши шу кунларда қизиб кетган буюк кампанияда қатнашмоқдалар. Бу мурожаат дун'ёдаги барча тинчликсевар кучларни ғоят қизиқтирди.

Биринчи делегациялар Хельсинкига қараб чиқдилар. Бу делегациялар составида давлат арбоблари, атом хавфи олдида ўз мас'улиятларини англаган олимлар, бошқа мамлакатлардаги ўз шериклари блан бирлашиш учун замин топишни истаётган сиёсий арбоблар, касаба союз ташкилотларининг вакиллари, дин арбоблари, миллатлар ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатишни ёки бундай алоқаларни кенгайтиришни истаётган савдо-саноат доиралари ҳамда маданият арбоблари бор.

Тахминан 80 та мамлакатдан делегатлар келади. Улар ўнларча хилма-хил тилда сўзлашади. Улар турли ирқларга мансубдир. Улар турли идеологиялар ва принципларга амал қилаётган кишилардир. Улар йирик касаба союзларининг, традицион пацифистик бирлашмаларнинг, диний ва маданий ассоциацияларнинг, касаба союз бирлашмаларининг ва сиёсий партияларнинг ёки, қисқача қилиб айтганда, жамоатчилик фикрининг жуда хилма-хил группаларининг вакилларидир. Лекин уларнинг ҳаммаси тинчликни ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлашга қаратилган бир ирода блан ҳаракат қилаётган кишилардир.

Улар хилма-хил сиёсий фикрларнинг вакилларидирлар, халқларнинг иродасини расмий шаклда ифода қилиб беришлари лозим бўлган ҳукуматларнинг қарорларида шу кунларда борган сари кўпроқ муҳим роль ўйнаётган буюк кучнинг туйғуларини ва фикрларини ифода қилувчилардир.

Шу кунларда ирода ҳарқачондагига қараганда ҳам кўпроқ қарор топиши лозим. Худди ҳозирги вақтда жамоатчилик фикри жаҳон сиёсати мас'ул раҳбарларини жамоатчилик фикрига қулоқ солишга мажбур этмоғи лозим.

Жаҳон устида пайдо бўлган хавфли уруш булутлари кейинги вақтда бирмунча тарқалиб кетабошлади. Қуёш нурлари бу булутлар орқали ўтмоқда ва халқларни яна умидвор қилмоқда. Тинчлик кучларининг ҳаракатлари чуқур из солди. Бандунг конференцияси Осиё ва Африка халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва иттифоқлик ишига буюк ҳисса қўшганидек, Австрия блан давлат шартномаси имзолангандиги, СССР ва Югославиянинг бир-бири блан яқинлашганлиги ҳам Европадаги кескинликни камайтирди. Тўрт буюк давлатнинг энг юқори даражадаги учрашувига принцип жиҳатидан рози бўлинганлиги ҳам халқаро вазиятдаги кескинликни жаҳон миқ'ёсида юмшатиш соҳасида конкрет имкониятлар йўлини очиб беради.

Лекин уфқни ҳали ҳам қора булутлар қоплаб турибди. Учрашувга ва келишувга тўсқинлик қилмоқ учун ҳозирнинг ўзидаёқ турли найранглар ишлатилмоқда. Дун'ё бир-бирига қарама-қарши бўлган ҳарбий блокларга бўлинган ҳолда қолиб келмоқда. Қуролланиш кучайиб бормоқда. Ҳолбуки, атом уруши таҳдид қилиб турган бир вақтда халқаро вазиятнинг юмшаши тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Мана бундай шароитда атом қуролига қарши Жаҳон Тинчлик Кенгаши бошлаган кампания ўзининг аҳамиятини сақлайди ва давом эттирилиши лозим, токи халқларнинг хуш'ёрлиги бир минут ҳам сусайтирилмасин. Мас'улиятли пайтда ва дипломатия фаолияти қизиб кетган бир даврда бўладиган Жаҳон ассамблеяси воқиаларнинг боришига катта та'сир қилиши мумкин.

Нуқтаи назарларни эркин таққослаб кўриш йўли блан, халқлар диққат марказида турган муҳим проблемаларни чуқур муҳокама қилиш йўли блан Ассамблея, я'ни жамоат фикрини ифода қилувчи Ассамблея буюк халқаро проблемаларни ҳал этишга анча катта даражада ёрдам бериши мумкин.

Ассамблея халқаро кескинликни чинакам юмшатиш учун шароит яратиб бераолади.

Совет Ҳукуматининг 13 июньдаги нотаси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ, 15 июнь. (ТАСС). Француз матбуоти Совет Ҳукуматининг 13 июньдаги нотасини, шунингдек Даллеснинг нутқи тўғрисида ТАСС баёнотини ҳали ҳам шарҳлаб ёзмоқда.

Ғарб давлатларидаги муайян доираларнинг тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқлари Кенгашининг ишлари учун қийинчилик вужудга келтириш йўлидаги интилишлари ҳатто ба'зи ўнг газеталар томонидан ҳам танқид қилинмоқда. «Эко» газетасининг бугунги редакцион мақоласи бу жиҳатдан характерлидир. Газета Совет Иттифоқи яхши ниятда эканлигини кўп далиллар блан исбот қилганлигини та'кидлаб, бундай деб ёзади: «Тўрт давлат кенгашининг ўтказилишини истамаётган америкалилар бу кенгашга ижобий ва реал характер бериш учун ҳечқандай иш қилмаётирлар, деган таассурот вужудга келади».

Газета яна бундай деб ёзади: «Жиддий музокаралар олиб борилишини истаётган европалилар учун шундай бир пайт, я'ни ҳечқандай натижа бермайдиган ва эскириб қолган позициялардан воз кечиш, реал йўлни қидириш ва муросага келтирадиган оқилона та'бирларни топиш пайти келган».

Газета мақоласининг охирида шундай савол беради: «Яхши ният минимуми тақозо этган янги идеяларни илгари сураоладиган давлат арбоблари Парижда ёки Лондонда ноҳотки топилмаса?».

АҚШ

ВАШИНГТОН, 15 июнь. (ТАСС). АҚШ давлат департаментининг вакили Сайдэм матбуот конференциясида Совет Иттифоқининг тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Кенгаши тўғрисидаги нотасини шарҳлаб бериш ҳақидаги илтимосга жавоб қайтариб, Даллес Совет Иттифоқининг жавобидан «қаноат ҳосил қилганлигини билдирди» деб эслатиб ўтди. Сайдэм тўрт давлатнинг бўлажак Кенгаши тўғрисида Даллеснинг яқинда айтган гаплари тўғрисида ТАСС баёнотини шарҳлашга унамади.

ХИТОЙ

ПЕКИН, 15 июнь. (ТАСС). Марказий газеталар бугунги сонларида тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Кенгаши масаласи юзасидан Совет ҳукумати блан Франция, АҚШ ва Буюк Британия ҳукуматларининг бир-бирларига нота юборганликлари тўғрисидаги хабарни босиб чиқардилар. Газеталар ТАССнинг 13 июньдаги баёнотини ҳам э'лон қилдилар.

«Женьминьжибао» газетаси Кенгаш ўтказилиши муносабати блан АҚШдаги ба'зи расмий вакиллар ташвишга тушиб қолганликларини та'кидлаб, бундай деб ёзади: АҚШдаги ҳукмрон доиралар бу Кенгаш муваффақият қозонаолмаслиги мумкин деб ташвишланаётганлари йўқ. Улар Кенгашнинг муваффақият қозонишидан қўрқмоқдалар ва Кенгашнинг муваффақият қозониши уларнинг зўр бериб қуролланиш ҳамда янги уруш тайёргарлиги сиёсатини ўтказишларига халақит беришидан қўрқмоқдалар. Бу АҚШнинг тўрт давлат бошлиқлари Кенгаши ўтказилишидан нима учун анчадан бери бош тортиб келаётганлигини тушунтириб беради.

Газета яна бундай деб ёзади: Зўр бериб қуролланиш орқасида жуда кўп фойда тўплаган америка монополиячилари буюк давлатларнинг Кенгаши халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга олиб келишдан ва уларнинг (монополиячиларнинг) ҳам'ёнларига хавф вужудга келтиришидан қўрқмоқдалар. АҚШнинг ҳукмрон лидерлари Уолл-стритга хушомад қилиб, буюк давлатларнинг музокаралари «совуқ муносабатлар уруши»нинг тўхтатилишини асло кўрсатмайди ва шу сабабдан, ҳарбий фойдалар камаяди деб қўрқиш керак эмас, деб америка монополиячиларини шунга ишонтиришга шошилдилар. Вашингтоннинг бундай иккиёқлама позицияси буюк давлатлар Кенгашининг муваффақият қозонишидан манфаатдор бўлган кишиларнинг ҳаммасини хуш'ёр бўлиб турушга мажбур этади. АҚШнинг Кенгаш бошланишидан илгариёқ Совет Иттифоқига нисбатан ишончсизлик муҳитини вужудга келтиришга зўр бериб интилаётганлигини ва Кенгаш ишларининг муваффақиятли бўлишига халақит беришга уринаётганлигини халқларнинг назаридан яшириб қолиш мумкин эмас.

Сўнгра, Совет Иттифоқининг қат'ий ҳаракати натижасида ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг қат'ий ҳаракати натижасида Американинг «зўравонлик қилиш сиёсати» зарбага учраётганлигини ва халқаро вазиятдаги кескинлик камаябошлаганлигини кўрсатиб, газета мақоланинг охирида бундай деб ёзади: АҚШнинг тўрт давлат Кенгашининг ишида қийинчилик туғдириш мақсадини кўзда тутган ҳаракатлари бутун дун'ёдаги тинчликсевар халқларнинг орзу-тилакларига тамомила хилофдир.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, 15 июнь. (ТАСС). Марказий ва маҳаллий матбуот Совет ҳукуматининг тўрт буюк давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Кенгашини чақириш тўғрисида Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ҳукуматларига юборган нотасини, шунингдек ТАССнинг 13 июньдаги баёнотини шарҳлаб ёзмоқда. Бугунги газеталар Совет ҳукуматининг нотаси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрларни босиб чиқардилар.

«Жице Варшави» газетаси «Тўрт буюк давлат бошлиқларининг Кенгаши» сарлавҳали мақоласида Совет Иттифоқининг нотаси Совет ҳукуматининг халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ва халқаро жанжалли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал этишга қаратилган ташқи тинчликсеварлик сиёсатининг муҳим звеноси эканлигини та'кидлайди. Жанвада кенгаш ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиш имконияти, деб ёзади «Жице Варшави» газетаси, Совет Иттифоқининг тинчлик йўлида актив кураш олиб борганлиги туфайли вужудга келди. Газета Совет Иттифоқининг халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга қаратилган ишларини санаб кўрсатиб, мақоланинг охирида бундай деб ёзади: Ана шу воқиаларнинг ҳарбири Вашингтонда саросималик, пароқандалик кайфиятларини ва қаноат ҳосил қилмаслик кайфиятларини туғдирди. Айни вақтда бу воқиаларнинг ҳарбири халқаро муносабатлардаги кескинликни конкрет суратда юмшатишга ёрдам берди ва янги урушга умид боғловчиларнинг ҳаракатларини шу блан қийинлаштирди. Бундай шароитда тўрт буюк давлат бошлиқларининг Кенгашини чақириш идеяси ўзига янги тарафдорлар тортмоқда. Бунга тинчлик тўғрисида гап сотганлари ҳолда, янги ҳарбий фойдалар топиш хаёлида бўлганлар қаршилик кўрсатаолмайдилар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА, 15 июнь. (ТАСС). Чехословакия матбуоти ва радиоси Совет ҳукуматининг 13 июньдаги нотасини кенг шарҳлаб Совет Иттифоқи, Англия, Франция ва АҚШ ҳукуматлари бошлиқларининг Кенгашини ўтказиш тўғрисида бир фикрга келингандигидан қаноат ҳосил қилганлигини билдиради.

«Праце» газетаси бугунги сонида қуйидагиларни ёзади: Бутун дун'ёдаги тинчликсевар кишилар бу Кенгашни зўр иштиёқ блан кутиб турибдилар, чунки бу Кенгаш халқаро муносабатларни нормаллаштириш ишига кўп даража ёрдам бераолажагини тушунадилар.

Аммо, деб ёзади газета, тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқлари бўлажак Кенгашининг ба'зи қатнашчилари, айниқса Қўшма Штатлар муҳим проблемаларни ижобий тарзда ҳал этиш ниятида эмаслигидан кўз юмиш ярамайди... Тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқлари Кенгашининг ҳамма қатнашчилари ўзларида яхши ният блан битимга келиш иродаси борлигини кўрсатганларидагина бу Кенгаш муваффақиятли ўтаолади.

ЮГОСЛАВИЯ

БЕЛГРАД, 15 июнь. (ТАСС). «Борба» газетаси «Битимга келиш» сарлавҳали мақоласида Совет ҳукуматининг тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг Кенгаши тўғрисидаги нотасини шарҳлаб, бундай деб ёзади: «Музокараларга тайёргарлик кўриш даври тамом бўлди. Эндиликда музокараларнинг бошланишига тўрт ҳафтадан сал кўпроқ вақт қолди. Шундай қилиб, тўрт давлат вакиллари учрашиш ва ҳозирги пайтнинг энг муҳим проблемаларини муҳокама қилиш учун ҳозирги қулай вазиятдан фойдаланадилар, деган умид тўғри чиқди».

ШВЕЦИЯ РИКСДАГИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ЛЕНИНГРАД, 15 июнь. (ТАСС). Риксдаг иккинчи палатасининг раиси Густав Нильссон бошчилигидаги Швеция риксдаги делегацияси бугун кундузи самолётда ўз ватанига жўнаб кетди.

Швеция ва Совет Иттифоқи байроқлари блан безатилган Ленинград аэропортида Швеция риксдаги делегациясини меҳнаткашлар депутатлари Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Смирнов, РСФСР Олий Совети депутатлари Е. Г. Хахалина, Л. А. Виноградова, меҳнаткашлар депутатлари Ленинград шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Л. П. Чернявская, А. М. Кузнецов, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг мас'ул ходимлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Смирнов жўнаб кетувчи меҳмонларга қарата қисқача нутқ сўзлади.

Делегация бошлиғи Густав Нильссон жавоб нутқи сўзлади.

— Биз, — деди у, — ғоят зўр таассурот блан Совет Иттифоқидан жўнаб кетмоқдамиз. Биз буерда буюк ижодий ишларни кўрдик. Биз, сизнинг гўзал шаҳрингизга қойил қолдик. СССР блан Швециянинг бир-бирларига делегациялар юборишлари давом эттирилади деб ишонамиз. Совет кишиларига катта муваффақиятлар тилаймиз.

Делегациянинг ҳамма а'золари Совет Иттифоқи шарафига «Ура!» хитобини тўрт марта такрорлайдилар.

Делегация жўнаб кетиши олдидан Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Смирнов делегация шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида Н. И. Смирнов ва Густав Нильссон нутқ сўзладилар.

Швеция риксдаги делегацияси блан биргаликда Совет Иттифоқида бўлган Швеция журналистлари ҳам бугун СССР дан ватанларига жўнаб кетдилар.

СИНГАПУРДА УМУМИЙ ЗАБАСТОВКА

ПАРИЖ, 15 июнь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Сингапурдан берган хабарига қараганда, 13 июньда Сингапурда умумий забастовка бошланган. Эртаси куни 100 минг меҳнаткаш ишни тўхтатган. Полиция забастовка курашига бошчилик қилаётган касаба союз раҳбарларини қидириб бутун шаҳарда тинтув ўтказмоқда ва одамларни қамоққа олмоқда.

Суратда: И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатига кираверишдаги бинонинг ташқи кўриниши. **И. Душкин** фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тошкент маркаси блан

Чинни заводида иш қизғин давом этмоқда. Цехларда ҳалол меҳнат қилаётган ҳарбир ишчи ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг яхши ва сифатли бўлиши учун тинмай ҳаракат қиларди. Уларнинг чеҳраларида табассум, қалбларида ғурур ва ифтихор ҳислари барқ уриб турар эди.

Ахир, гарчи кичик бўлса-да, тер тўкиб вужудга келтирган ўз маҳсулотининг магазин полкаларида хилма-хил бўлиб товланиб, кўзга ташланиб туришидан ким завқланмайди дейсиз!

Ғоятда гўзал, пишиқ ва ноёб чинни идишларнинг лойдан ясалиб, бун'ёдга келтирилишига ҳайратда қоласан киши. Бироқ, улар ҳарқандай оддий лойдан ҳам ясалабермайди.

— Чинни идишларни ясашда асосий хомаш'ё сифатида биз кварц, полевой шпат ва агальматалитдан фойдаланамиз, — дейди завод директори ўртоқ Ҳусаинов. — Чинни ясаладиган лой составида 30 процент кварц, 15 процент полевой шпат, 38 процент агальматалит, 10 процент бентонит ва 7 процент череп бўлмоғи зарур.

Кварц ва полевой шпат Самарқанд областининг Нурота районидан, бентонит эса Туркманистондан келтирилиб, уларнинг ҳарбири даставвал махсус тегирмонда ун тарзида майдаланади ва алоҳида қопларга ёки яшикларга жойланади.

Мана, чинни лойи тайёрлаш цехи. Гуруллаб ишлаб турган махсус тегирмонда чинни лойини ҳосил қилувчи моддалар сув ёрдами блан қориштирилаётир. Бу қоришма суюқ ҳолга келтирилгач, оппоқ қаймоққа ўхшаб қолади, шундан сўнг махсус ишланган чуқурчага туширилади ва у ердан насос орқали фильтропрессга ўтади. Аралашма таркибидаги сув фильтропрессда ажратиб олинади, я'ни сув пастга оқиб тушади, натижада асосий массанинг ўзи қолади. Ундан сўнг масса глинномялкага узатилади ва у ерда лой пишитиб олинади. Шу блан чинни лойи асосан тайёр ҳолга келтирилади. Шундан сўнг ғўла шаклида зувала-зувала қилиб тайёрланган лой бирнеча кун қоронғи ва салқин ерда сақланади. Бу эса лой сифатини анча яхшилашга имкон беради. Энди бундан кейинги иш процесси қолиплаш цехида ўтказилади.

Қолиплаш цехида бирнечта станоклар турипти. Уларга махсус қолиплар ўрнатилган бўлиб, бу қолипларга солинган лойлардан пиёла, коса ва чойнак сингари идишлар тайёрланади. Тайёрланаётган идишлар қолипда тургани ҳолда 35—40 градусли теплицада қуритилади, 4—6 соат шу тахлитда тургач, ундаги нам тортиб олинади. Шундан сўнг бу идишларни силлиқлашга киришилади. Бироқ, идишларни тайёрлаш бу блан тамом бўлмайди. Уларни карновой цехига ўтказадилар. Бу цехда қолипдан чиқарилган идишлар 900 градусга яқин иссиқликка эга бўлган печьда 28 соат сақланади ва улар бутунлай қуритиб олинади. Сўнгра уларни бошқа печьга қўядилар. Бу печьдаги иссиқлик эса 1320 градусга етади. Идишлар худди ана шу печьда чинакам чиннига айлантирилади.

Энди чинни идишлар тайёр, броқ уларни безаш керак. Бу ишни наққошлик цехидагилар бажарадилар. Коса, пиёла ҳамда чойнак сингари идишларга гул икки хил усулда солинади: қоғозга солинган буёқли гуллар идишларга ёпиштирилиб, бироздан сўнг у идишлар сода сувига чайиб олинади ва ўтда тобланади. Идишларга ёпиштирилган бундай буёқли гуллар сра ҳам ўчиб кетмайди; иккинчи усулда эса гул шакли юпқа оқ материяга ишланган бўлиб, ундаги шакл даставвал идишга кўчириб олинади, сўнгра қўл блан унинг устидан турли ранг юритилади, идиш қуритиш учун печьга қўйилади. Шундай қилиб, идишларнинг гули тайёр ҳолга келтирилади.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлигига қарашли Тошкент чинни заводи республикамизнинг турли шаҳар ва районларига кўплаб чинни идишлар етказиб бераётир. Завод ишчилари 4 хил пиёла ҳамда коса ишлаб чиқаришни яхши ўзлаштириб олганлар. Уч хил чойнак ишлаб чиқариш бошланди. Бу йил завод турли лаганлар ишлаб чиқаришни ҳам оммавий равишда бошлаб юборади.

Завод коллективи 1955 йил охиригача пландан ташқари, 300 миллион донага яқин турли хил маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини олган. Ишчилар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни шараф блан бажариш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Айниқса, гул солучилардан А. Ну'монов, В. Черних ва ёш шогирд Р. Раҳматовалар бошқаларга намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Цех ишчиларидан Ю. Мақсудов ва А. Содиқов ўртоқлар кундалик нормаларини 150—180 процент қилиб бажараётирлар.

Ўтган йили заводда 1 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, шу йилнинг биринчи кварталида шунча сўмлик маҳсулот топширилди. Маҳсулот таннархи эса ўтган йилдагига нисбатан 37 процент камайтирилди.

Броқ, заводда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатига э'тибор берилмаётир.

Тошкент чинни заводининг коллективи давлат планини тўла ва ошириб бажариш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини янада ошириш, фойдаланилмаётган ички резервларни қидириб топиш ва уларни ишга солиш учун тинмай кураш олиб бориши зарур.

Т. РАСУЛЕВ,
З. МУҲАМЕДЖОНОВ.

Область биринчилиги учун баскетбол ва волейбол мусобақалари

Тошкент областининг шаҳар ва районларида эрлар командалари ўртасида баскетбол бўйича ўтказилаётган мусобақалар давом этаётир. Бу мусобақаларда 4 зонага ажратилган 224 команда иштирок этди.

Зоналар бўйича ўтказилган мусобақа тамом бўлди. Бекобод (1-нчи зона бўйича), Янгийўл (2-нчи зона бўйича), Чирчиқ (3-нчи зона бўйича) ва Ангрен (4-нчи зона бўйича) шаҳар командалари ўз зоналари бўйича ўтказилган мусобақаларда биринчи ўринни эгалладилар. Зоналарда ғолиб чиққан командалар область бўйича ўтказиладиган финал мусобақаларда қатнашадилар.

Область биринчилиги учун хотин-қизлар ўртасида волейбол бўйича ўтказилаётган мусобақаларда 20 та команда қатнашди. Мусобақалар 4 зонага бўлиб ўтказилди. 1-нчи зонада Бекобод шаҳар, 2-нчи зонада Октябрь райони, 3-нчи зонада Чирчиқ шаҳар ва 4-нчи зонада Пискент районининг хотин-қиз командалари ғолиб чиқдилар. Яқинда бу командалар ўртасида финал мусобақалари ўтказилади.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VI да **Юрак сирлари**, 18/VI да **Шамсиқамар**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VI да **Риголетто**, 18/VI да **Севилья сартароши**.

«РОДИНА», қишки НАВОИЙ номли (кундуз соат 4 гача),

«ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9 гача) — янги бадиий фильм **Хайрли эрта**.

НАВОИЙ номли қишки — кеч соат 5 да **Сталинграддан шимолроқда**, кеч соат 6 дан **Байжу Бавра**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Украин халқ сан'ати**, кеч соат 10 да **Ганга**.

«ИСКРА» қишки — кеч соат 9 гача **Хайрли эрта**, кеч соат 9 дан **Икки бойга бир қарол**, 3-нчи залда кундуз соат 4—20 минутда **Ҳинд сан'ати усталари**. Сеанслар олдидан киножурнал: **Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавоҳарлал Нерунинг Москвага келиши**.

«РОДИНА», «ЁШ ГВАРДИЯ» — махсус фильм: **Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавоҳарлал Неру нинг Тошкентга келиши**.

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 9 дан **Дайди** (иккала серия).

«ИСКРА» (ёзги), «ХИВА», ёзги НАВОИЙ номли, УДАРНИК», КИРОВ номли — **Хайрли эрта**.

«ВАТАН» — **Дайди** (иккала серия).

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Эртага ҳамма ерда рақс бўлади**, кечқурун **Совет гимнастлари Римда**.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
(Навоий кўчаси, 69-нчи уй)
18 ва 19 июньда
Ўзбекистон ССР халқ артисти
СУЛТОНПОШША РАҲИМОВАНИНГ
Сўнгги икки
КОНЦЕРТИ
Ўзбек давлат эстрадасининг артистлари қатнашади.
Концерт кеч соат 9 да бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 06722. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № — 1457.